

HERMAN OTTÓ MÚZEUM
MEGYEI HATÓKÖRŰ VÁROSI MÚZEUM

TELJESÍTMÉNYÉRTÉKELŐ LAP

2018

HERMAN OTTÓ
MÚZEUM

MEGYEI HATÓKÖRŰ VÁROSI MÚZEUM TELJESÍTMÉNYÉRTÉKELŐ LAP, 2018

Intézmény neve:	Herman Ottó Múzeum
Vezetője:	Dr. Tóth Arnold PhD – Dr. Szolyák Péter PhD (ált. helyettesként megbízott igazgató 2019. február 1-től)
Vezetői megbízás (-tól – ig):	2017–2022 (Dr. Tóth Arnold lemondott 2019. január 31-én)

Intézményi stratégia

1. Az intézmény szakmai stratégiájának 2018. évi kiemelt céljai és ezek megvalósítását szolgáló intézkedések

Az intézmény 2018-as munkaterve hat pontban tűzte ki a stratégiai célok megvalósításának éves feladatait. A stratégia mentén megfogalmazott konkrét célok és az ezeket szolgáló intézkedések évről évre módosításra, kiigazításra szorulnak, mivel a fejlesztések elsődleges forrásai, az EU-s támogatások körüli aktuális helyzet is folyamatosan változik. A 2018-ra megfogalmazott célok egy része ezért nem valósult meg, továbbra is aktuális, illetve módosított formában valósult meg a tervezetthez képest. Ugyanakkor az intézmény önerőből, illetve múzeumszakmai támogatásokból megvalósult fejlesztései szép eredményeket hoztak a stratégiai célok megvalósításában.

A) *Múzeumépületek bővítése, fejlesztése, állagmegóvása* – 2013 óta egy városi EU 2020-as nagy projektben érintett az intézmény, ez a fenntartó Miskolc Megyei Jogú Város Önkormányzatának (a továbbiakban: Önkormányzat) Területi Operatív programban futó turisztikai pályázata. (A Herman Ottó Múzeum bővítése és környezetének fejlesztése, TOP-6.1.4-15-MI-2016-00003.) A cél változatlanul egy új múzeumi szárny létrehozásával a Görgey u. 28. alatti főépület bővítése. Az eredetileg tervezett 1400 m² új épületrész helyett a 2017-ben módosított tervek szerint csak 1100 m² jön létre, két állandó kiállítás számára: *Barna György Gyűjtemény*, *a Kárpát-medence népviseleteiből* című kiállítás, valamint a *Petró-gyűjtemény*, *Kövesi-gyűjtemény* egyesítéséből keletkezett új *Képtár*. A kiállítóterekhez tágas, korszerű fogadó- és kiszolgáló létesítmények kapcsolódnak (ruhatár, bolt, kávézó, pihenőtér). 2018-ban többszöri halasztást és újratervezést követően, megtörtént az új építési engedély kiadása, megkezdődött az építési és szakmai közbeszerzés előkészítése. Döntés született az építkezéshez szükséges villamosenergia hálózat bővítéséről. A fejlesztés időbeli csúszásai miatt a fenntartó Önkormányzat meghosszabbította a Barna György népviseletgyűjteményének ideiglenes tárolási szerződését. Megtörtént a projekt kommunikációs anyagainak nyomdai kivitelezése, tájékoztató füzet és reklám falinaptár készült a fejlesztésről. A városi projekt előrehaladásával párhuzamosan a múzeumban befejeződött a

Kövesi-gyűjtemény nagy értékű festményeinek restaurálása. A beruházás megvalósítása várhatóan 2020 folyamán kezdődik.

- A Papszer épületének felújítása 2018-ban is elmaradt. Az építési hatóság által előírt jókarbantartási kötelezettség teljesítése érdekében az **Önkormányzat 2018-ban statikai felülvizsgálatot és teljes tetőfelújítási tervet készítettett**, és az épület mindkét oldalán korlátozta a gyalogosforgalmat, a járda teljes, illetve részbeni lezárásával. E munkálatok idején, 2018. augusztus-szeptemberben a **Papszer kiállítóépület zárva tartott** a látogatók előtt. A stratégiai célkitűzés változatlanul fennáll, az épület több szakaszban történő, teljes felújítása várhatóan hosszú évekig eltart.

B) Új raktárépület – kiemelt stratégiai feladat a raktározás helyzetének javítása

A 2018-as év legnagyobb eredménye a Tímármalom úti raktárbázis új épületének elkészülése. A korábbi terveknek megfelelően, az elmúlt évek fegyelmezett gazdálkodásának köszönhetően, 2018. év elején közbeszerzést indított a múzeum a Miskolc, Tímármalom u. 12. alatti volt iskolaépület múzeumi raktár- és kutatóbázissá való átépítésére. **A beruházás nettó 182.916.790.- Ft összköltséggel, 100%-ban intézményi önerőből 2018. év végére megvalósult, a raktárépület 1296 m² alapterülettel átadásra került.** Az épületben régészeti, természettudományi, néprajzi, képzőművészeti és történeti gyűjteményi raktárak, sáros anyag raktár, kiterítő-kutató raktár, munkaszobák, kutatószobák, teakonyha és vizesblokkok kerültek kialakításra. Az építési beruházáson felül önerőből megoldottuk az épület biztonsági- és kommunikációs elektronikai működését is (riasztó- és kamerarendszer, telefonhálózat, internetcsatlakozás elkészült). A 2019-es év feladata lesz a raktárhelyiségek berendezése, gördülő és rögzített Salgó-Dexion polcrendszer megvásárlása és beépítése, amelynek becsült összege nettó 50 M Ft.

C) Digitalizálás és elektronikus nyilvántartás fejlesztése – auditálható színvonalú, stabil számítógépes leltárkönyv és internetes publikációs felület létrehozása

Az intézmény a Múzeum Digitár elnevezésű, elektronikus nyilvántartási és publikációs rendszert használja. 2018-ban, a 07301220 kódszámú Járásszékhely múzeumok szakmai támogatására benyújtott nyertes pályázatnak köszönhetően a **Történeti Tár mintegy 18.000 adatrekordja került importálásra**, és a biztonságos adattárolás érdekében új szerver vásárlásával bővítettük a tárhely kapacitást. Megvásárolta az intézmény a Digitár hazai fejlesztését, a **leltárkönyv nyomtatási modult**, amely egy lépéssel közelebb viszi a múzeumot az elektronikus nyilvántartások akkreditációja felé. Ezzel párhuzamosan, a szakfelügyeleti jelentésben előírtak szerint **intézkedés történt a papír alapú nyilvántartások elmaradásainak pótlására**, nagy mennyiségű nyomtatott leltárkönyv beszerzésével.

D) A múzeumi kommunikáció és arculat megújítása terén két részeredmény született 2018-ban. Benyújtásra került és eredményes lett az új honlap elkészítését célzó Járásszékhely múzeumok szakmai támogatására benyújtott pályázat, így **sikerült forrást biztosítani** e stratégiai cél 2019-ban történő megvalósításához. A múzeum

120. évfordulója kapcsán pedig elkészült egy jubileumi évet célzó arcualatterv, új jelmonddal: **Az érték összeköt bennünket egymással.**

E) Új állandó kiállítások

Kubinyi-program támogatással épült meg 2018-ban a MezoZOOikum - Dínók földjén című új állandó kiállítás a „Pannon-tenger Múzeum” kiállító épületben. A kiállítás 2019. február 16-tól látogatható a közönség számára. A stratégiai cél változatlanul az, hogy a 2013-ban átadott kiállítóépületben folyamatosan megújuló, nagyszabású, korszerű, teljesen kétnyelvű (magyar-angol) természettudományos kiállítások fogadják a látogatókat. A MezoZOOikum kiállítással az intézmény az Év kiállítása pályázaton is indulni kíván 2019-ben.

Sikeres Kubinyi-pályázat keretében 2018-ban **elkészült egy új várostörténeti állandó kiállítás, a „Miskolc anno...” forgatókönyve és látványterve.** Kapcsolódó közművelődési előadássorozatra, restaurálásra elnyert további Nemzeti Kulturális Alapból (a továbbiakban: NKA) származó támogatásokkal kiegészítve, megkezdődött az új kiállítás 2019-es megvalósításának előkészítése.

F) Felkészülés 2019-re, a múzeum 120. évfordulójára

A Herman Ottó Múzeum 120 éves, a Miskolci Galéria Alkotóháza pedig 100 éves lesz 2019-ben. A kettős évforduló előkészületeit 2018-ban megkezdjük, új arcualatterv, jelmondat, programterv és kiadványterv készült a jubileumi évre.

2. A muzeális intézményekről, a nyilvános könyvtári ellátásról és a közművelődésről szóló 1997. évi CXL. törvény (a továbbiakban: Kultv.) 42. § (4) bekezdés b) pont szerinti stratégiai dokumentumok

Dokumentum	Rendelkezésre áll (igen/nem)	Kelt	Fenntartói jóváhagyás (igen/nem)	2018-ra tervezett feladat (stratégia alkotás/felülvizsgálat stb.)
Múzeumi küldetésnyilatkozat	IGEN	2018.07.20.	folyamatban	fenntartói jóváhagyás
Stratégiai terv	IGEN	2018.07.20.	folyamatban	fenntartói jóváhagyás
Állományvédelmi terv	IGEN	2018.07.20.	folyamatban	fenntartói jóváhagyás
Gyűjtemény gyarapítási és revíziós terv	IGEN	2018.07.20.	folyamatban	fenntartói jóváhagyás
Múzeumi digitalizálási stratégia	IGEN	2018.07.20.	folyamatban	fenntartói jóváhagyás

A Múzeum Küldetésnyilatkozata az intézményi SZMSZ mellékleteként, további stratégiai önálló dokumentumként készültek el 2018. 07. 20-án. Az SZMSZ egyéb módosításokat is tartalmaz, amelyek fenntartói jóváhagyása 2019. tavaszán tervezhető.

Szervezeti kérdések

	2016 (tény)	2017 (tény)	2018 (terv)	2018 (tény)
Összlétszám (fő, töredék is lehet)	136	147	149	140
Ebből magasabb vezető vagy vezető (fő, töredék is lehet)	18	16	16	17
Ebből szakmai munkakörben foglalkoztatottak (fő, töredék is lehet)	92	105	107	106
Ebből nem szakmai munkakörben foglalkoztatottak (fő, töredék is lehet)	26	42	42	34

- a) 2018. évi szervezeti átalakítások, személyi változások, az intézményi alapidokumentumokban történt változások: alapító okirat vagy szervezeti és működési szabályzat módosításának szükségessége, indokai stb.

Létszám

Az intézmény engedélyezett létszáma 2018-ban 149 fő volt (124 fő + 25 fő régészeti mozgó létszám). Az éves költségvetés bér- és járulék előirányzata, és az erre megadott támogatás nem tette lehetővé a létszám teljes feltöltését, így 140 fővel működött az intézmény. Ebből további 6 fő tartós távolléte (GYES, GYED, betegállomány) miatt 134 fővel láttuk el a feladatokat. Jelentős volt a személyi fluktuáció, az év elején kulcspozícióban lévő vezetők és munkatársak távoztak a múzeumból. A gazdasági igazgató, főkönyvelő, munkaügyi előadó, a Papszer vezetője, az M30-as feltárások régész projektvezetője, teremőr-tárlatvezetők pótlását csak részben sikerült megoldani az év során.

Személyi változások, vezetőváltások

- 2018. február 15-én a Magyar Nemzeti Múzeum Régészeti Örökségvédelmi Igazgatóságához távozott *Csomborné Tóth Andrea* gazdasági igazgató. Helyét *Mogyorósiné Kiss Ibolya* vette át, és látta el egész évben ideiglenes megbízással a gazdasági igazgatói feladatokat.

- 2018. július 31-én lejárt a régészeti igazgatóhelyettes és a Miskolci Galéria tagintézmény vezető igazgatóhelyettes 5 éves vezetői megbízása. A pozíciókra kiírt pályázatok közül a régészeti igazgatóhelyettesi státusz betöltése első körben sikeresen zárult, *Szörényi Gábor* újabb 5 évre magasabb vezetői megbízást kapott. A Miskolci Galéria vezetői pályázata első körben érvénytelen lett, ezért a megismételt kiírás időtartamára, 2018. augusztus 1-től december 31-ig *Madarász Györgyi* látta el az igazgatóhelyettesi feladatokat. A korábbi Galéria-vezető, *Kákóczki András* a Petró-ház és a Feledy-ház kiállítóhelyek vezetését, és a Galéria gyűjteményének szakmai felügyeletét kapta új feladatul. A megismételt pályázaton *Kónya Ábel* képzőművész, a debreceni MODEM korábbi vezető

kurátora nyerte el a Miskolci Galéria tagintézmény vezetői állását, 2019. január 1-től, öt évre.

- A Petró-ház korábbi vezetője, *Dr. Hajdú Ildikó* a Néprajzi Tárba került áthelyezésre, muzeológus munkakörbe. A Papszer kiállítóhely éléről 2018. április 1-től távozott *Mlakár Zsófia*, helyére *Rónyai Krisztina* múzeumpedagógus kapott osztályvezetői megbízást.

- 2018-ban nyugdíjba vonult *Hideg Lórántné* könyvtárvezető. helyét 2018. április 1-től *Zahuczky László* vette át.

Szervezeti változások

2018-ban elkészült az intézményi SZMSZ módosítása, melynek fenntartó általi jóváhagyása folyamatban van. A módosítás két okból vált szükségessé.

- Az SZMSZ mellékleteként készült el a Kultv. 42. § (4) bekezdés b) pont szerinti Küldetésnyilatkozat

- a tervbe vett szervezeti változások miatt, melyek a jövőben képezik majd egy újabb SZMSZ módosítás tárgyát: megszűnt az önálló múzeumpedagógiai osztály, és a múzeumpedagógusok a munkahelyük szerinti kiállítóhely-tagintézmény vezetők alá kerültek, egy szakmai koordinátor felügyelete mellett. Két csoport összevonásából létrejött a Műszaki és Kiállításrendező Osztály, osztályvezetői szintű irányítással. Feladat átcsoportosítás történt a Titkárság és a Marketing-Kommunikációs Osztály között. Újra létrejött a tudományos titkár pozíciója, közvetlenül az igazgató alá rendelt vezető munkatársként felügyeli az intézményi kutatásokat, publikációs és gyűjtemény közzétételi feladatokat.

- b) Az intézményben közfoglalkoztatás keretében alkalmazott dolgozók és az általuk elvégzett tevékenységek

Összesen 8 fő dolgozik közfoglalkoztatotti státuszban. Ebből 5 fő saját alkalmazásban végez szakmai kisegítő munkát, statisztikai adatgyűjtéseket, adminisztrációs, ill. takarítói feladatokat. 2 fő a Forum Hungaricum Nonprofit Kft. alkalmazásában fotók, iratok, digitalizálásában működnek közre, 1 fő a Magyar Nemzeti Múzeum alkalmazásában közönségkapcsolati, múzeumpedagógiai, kiállításokhoz kapcsolódó adminisztrációs munkák kivitelezésében tevékenykedik.

- c) Az intézmény közzétételi kötelezettségeinek teljesülése (az információs önrendelkezési jogról és az információszabadságról szóló 2011. évi CXII. törvény)

A vonatkozó jogszabályok és a szabályzat alapján az intézmény közzétételi kötelezettségének eleget tett.

- d) Állami Számvevőszéki ellenőrzés utókövetése: a számvevőszéki javaslatok és az intézkedési terv alapján 2018-ban megvalósított feladatok

Az Állami Számvevőszék (a továbbiakban: ÁSZ) ellenőrzése nyomán elkészült Intézkedési Tervet 2017. április 12-én készítette el az intézmény vezetése. Az

intézkedések kivétel nélkül a 2017-es évet érintették, a terv 2018-as határidőre áthúzódó feladatot nem tartalmazott. Az intézkedések felsorolása, határidővel és teljesítési állapottal a következő:

1/a) *A belső kontrollrendszer szabályszerű kialakítása és működése érdekében intézkedni kell az etikai elvárások jogszabályi előírásoknak megfelelő meghatározására.* 2017. augusztus 31-ig megtörtént, rögzítésre került az intézményi SZMSZ-ben. A 2018-as SZMSZ módosítás ezt a részt nem érintette.

1/b) *Az intézmény számviteli politikáját meghatározó szabályzatban rögzíteni kell, hogy mit kell a számviteli elszámolás, az értékelés szempontjából nem lényegesnek tekinteni, továbbá a szabályzatot ki kell egészíteni a kulturális javak mérlegben történő kimutatásának szabályaival.* 2017. május 31-ig megtörtént, szabályzatban rögzítésre került.

1/c) *Az egyszerűsített értékelési eljárás alá vont követelések besorolásának elveit, dokumentálása szabályait rögzíteni kell az intézmény Eszközök és források értékelési szabályzatában.* A szabályzat 2015. január 2-i módosításában rögzítésre került, nyomon követése folyamatos.

1/d) *Az ellenőrzési nyomvonal kiegészítése az előirányzat módosítása felelősségi és információs szintek és kapcsolatok, irányítási és ellenőrzési folyamatok meghatározásával.* 2017. május 31-ig rögzítésre került a Belső kontroll szabályzatban, működtetése folyamatos.

1/e) *A jogszabályban előírt integrált kockázatkezelési rendszer működtetése.* Az ÁSZ jelentésben is rögzített módon már 2014-2015-ben elkészült a kockázatkezelési szabályzat. 2017. május 31-e óta működtetése folyamatos.

1/f) *A döntések célszerűségi, gazdaságossági, hatékonysági és eredményességi szempontú megalapozottsága vonatkozásában a szervezeti célok elérését veszélyeztető kockázatok csökkentésére irányuló kontrollok kiépítése.* A kontrollok kiépítése 2017. május 31-ig megtörtént, működtetése folyamatos.

1/g) *A beszámolási módok világos meghatározása a vonatkozó jogszabályok alapján.* 2017. augusztus 31-ig megtörtént, rögzítésre került az intézményi SZMSZ-ben. A 2018-as SZMSZ módosítás ezt a részt nem érintette.

1/h) *A közérdekű adatok megismerésére irányuló igények teljesítésének rendjét rögzítő szabályzat elkészítése.* Az intézmény a vonatkozó szabályzatát 2017. március 31-re elkészítette. A fenntartó Önkormányzat 2018-ban új eljárásrendet vezetett be a közérdekű adatok megismerésére vonatkozóan, valamennyi városi fenntartású kulturális intézmény és cég vonatkozásában. Ennek megfelelően kezeljük a közérdekű adatok megismerésére irányuló igényeket.

1/i) *Az elektronikus közzétételi kötelezettség jogszabályi előírásoknak megfelelő adatközlés teljesítése.* Az adatközlést a múzeum 2017. június 30-ig teljesítette, azóta az adatok folyamatosan hozzáférhetők a múzeum honlapján.

1/j) *Olyan szabályzatok kiadása, folyamatok kialakítása és működtetése a szervezeten belül, amelyek biztosítják a rendelkezésre álló források gazdaságos, hatékony és eredményes felhasználását.* Az intézmény 2017. július 31-ig a vonatkozó szabályzatok frissítésével teljesítette az intézkedést.

2/a) *A mérleg alátámasztásához a jogszabályi előírásoknak megfelelően kell a leltárt összeállítani.* A 2015. évről készült éves költségvetési beszámoló mérlegét már vagyonkezelési szerződés birtokában készítette el a Herman Ottó Múzeum. Azóta a jogszabályi előírások betartása folyamatos.

2/b) *Az éves költségvetési beszámoló adatainak feltöltése irányító szervei jóváhagyásra a költségvetési évet követő év február 28-ig a Magyar Államkincstár által működtetett adatszolgáltató rendszerbe.* A Herman Ottó Múzeum a jövőben is betartja a törvényben előírt adatközlési határidőt és feltölti a szükséges adatokat a Magyar Államkincstár adatszolgáltató rendszerébe. A Magyar Államkincstár elektronikus rendszerének programmódosításai következtében beálló esetleges rendszerhiba miatti késedelemért azonban továbbra sem tudunk felelősséget vállalni.

2/c) *A teljesítésigazolásra jogosult személy kijelölése a bevételeknél.* A Herman Ottó Múzeum igazgatója a bevételek teljesítésigazolóit írásban kijelölte a jelenleg is hatályos 2015. évi Gazdasági Ügyrendben. A Herman Ottó Múzeum a jövőben is biztosítani fogja a bevételek teljesítésigazolására jogosult személyek kijelölése esetén a mindenkori jogszabályokban és a saját Gazdasági Ügyrendjében előírtak betartását.

2/d) *A közfeladat ellátást szolgáló vagyonelemek szabályszerű hasznosítása.* A Herman Ottó Múzeum a közfeladat ellátást szolgáló vagyonelemeket az Önkormányzat és Múzeum között létrejött vagyonkezelési szerződés (a továbbiakban: vagyonkezelési szerződés) hatálybalépésének időpontjától kezdődően (2013. július 1., módosítása 2015. december 16.) szabályszerűen hasznosítja, és a jövőben is biztosítani fogja a vagyonhasznosítás során a jogszabályi megfelelést.

2/e, f) *Az érvényesítő kijelölése jogszabályi előírásoknak megfelelő szabályozása, érvényesítő kijelölésénél jogszabályi előírások betartása.* Az érvényesítő kijelölése a 2015. január 2-án hatályba lépett Gazdasági Ügyrendben rögzítésre került, betartása azóta folyamatos.

2/g) *Az utalványozás és érvényesítés gazdálkodási jogkörök jogszabályi előírásoknak megfelelő gyakorlása.* Az ÁSZ jelentésben észrevételezett szabálytalanságot a 2015. január 2. napján hatályba lépett Ügyrendben korrigáltuk. Az utalványozásra 2015. évtől szabályszerűen érvényesített okmányok alapján került sor.

3/a) Az intézmény költségvetési beszámolója jogszabályi előírásoknak megfelelő elkészítése. A 2015. évről készült éves költségvetési beszámoló mérlegét már vagyonekezelési szerződés birtokában készítette el a Herman Ottó Múzeum. A jövőben az intézményi költségvetési beszámolót a mindenkorai jogszabályi előírásoknak megfelelően készíti el az intézmény.

3/b) A kulturális javak hasznosítása és kölcsönzése esetén a vonatkozó jogszabályok betartása. 2017. április 30-ig elkészült a kölcsönzések rendjének belső szabályozása. A jogszabályi előírások betartása azóta folyamatos. A Herman Ottó Múzeum 2017-2018-ban felülvizsgálta a kulturális javak kölcsönzésével kapcsolatban már megkötött, és jelenleg érvényes szerződéseinek (61 helyszínen 1622 db műtárgy) megfelelőségét. Szükség esetén elvégeztük azok módosítását, adott esetben felmondását, a vonatkozó jogszabályoknak megfelelően. Amennyiben az állományvédelmi és műtárgybiztonsági körülmények nem feleltek meg a jogszabályok előírásainak, ill. a kölcsönző fél nem készítette el az elhelyezési dokumentációt, az érintett műtárgyakat a szerződés azonnali hatályú felmondását követően haladéktalanul a Herman Ottó Múzeumba szállítottuk.

3/c) Az értékvesztés jogszabályi előírások szerinti elszámolása a pénzügyileg nem rendezett követelések esetében. A vonatkozó szabályzat az Eszközök és források értékelési szabályzata, amely 2015. 01. 02. napján lépett hatályba.

4) Felelősség tisztázása a feltárt szabálytalanságok esetében, ill. szükség szerinti intézkedések a felelősség érvényesítésével kapcsolatosan. A vizsgálat 2017. április 30-ig megtörtént, az igazgató felelősségre vonást nem kezdeményezett.

Szakmai mutatók

I. Szolgáltatási feladatok

1. Közönségkapcsolatok:

Az intézmény 2018. évi közművelődési tevékenységének szöveges bemutatása

A Herman Ottó Múzeum a 2018. évre tervezett közművelődési programjait már egy letisztultabb, a múzeumi tartalmakra kiemelt figyelmet fordító arculat szerint valósította meg. A múzeumi rendezvények elsősorban a kiállítóhelyek gyűjteményére, az aktuális kiállítások tartalmára alapoztak. A közművelődési programok szervezése során ezt a következetességet szeretnénk megtartani.

Nem hagyhatjuk figyelmen kívül a társintézmények által szervezett eseményeket, azokat a programokat, amelyek valamely városi rendezvénysorozathoz csatlakoznak, továbbá a jeles napokhoz kötődő eseményeket, amelyek nagy száma arra ösztönzi a múzeumot, hogy a saját rendezvényei tekintetében profiltisztítást hajtson végre. Az eseményeket szervező kiállítóhelyek hasonló jellegű kötelezettségének

eredményeként létrejövő 2018. évi rendezvényeink már az adott ház arculatához illeszkednek, és olyan sajátos jegyeket hordoznak, amelyek múzeumi rendezvényként más közintézmények programjaitól jelentős mértékben megkülönböztetik őket.

Az év legjelentősebb, közönségkapcsolati és közművelődési szempontból is leginkább összetett programja a SEUSO kiállítás és a hozzá kapcsolódó programok megszervezése volt. A munka irányítását nem csak a magas látogatószám, hanem a kiállítóhelyen eltöltött idő rövidsége is nehezítette. Közönségkapcsolati szempontból fontos, hogy a múzeum a városi rendezvények közül azokon, amelyek a múzeumi stratégiába is becsatlakoztathatók, részt vegyen. Ilyen esemény a Becherovka Miskolci Farsang, az Avasi Borangolás, a Termelői nap, országos szinten az Utazási kiállítás és a Múzeumok Majálisa.

Feladat	Felelős	Határidő	A feladat teljesítésének státusza
Központi épület:			
Seuso-kincs kiállítással kapcs. előadás (dr. Mráv Zsolt)	Dr. Simon László	március 1.	megvalósult
Seuso-kincs kiállítással kapcs. előadás (dr. Szlávik Gábor)	Dr. Simon László	március 7.	megvalósult
Seuso-kincs kiállítással kapcs. előadás (dr. Mertinger Valéria)	Dr. Simon László	március 13.	megvalósult
Seuso-kincs kiállítással egybe kötött családi program	Dr. Simon László, Marosi Ágnes	március 03.	megvalósult
Múzeumok Éjszakája-Központi épület programjai	Dr. Tóth Arnold	június 23.	megvalósult
Múzeumok Őszi Fesztiválja - Krimi körút a múzeumban	Vass Nóra	október 10.	megvalósult
Múzeumok Őszi Fesztiválja - Tárllattúra	Vass Nóra	október 14.	megvalósult
Képtári karácsony	Vass Nóra	december 14.	megvalósult
Papszeri kiállító épület:			
A Musica Historica együttes koncertje a reformáció korának magyar zenéjéből	Mlakár Zsófia	január 17.	megvalósult
A reformáció és a reformátorok a XVI. századi Miskolcon - előadás	Dr. Gyulai Éva	február 14.	megvalósult
Dr. Pocsainé Eperjesi Eszter: Úrihímezéses úrasztali terítők a Sárospataki Református Kollégium Múzeumában - előadás	Mlakár Zsófia	március 21.	megvalósult

Húsvétváró kézműves program	Mlakár Zsófia	március 23.	megvalósult
Reformkori Magyar Szalon Egressy Bénivel című dvd bemutatója	Vámosi Katalin	március 27.	megvalósult
Szemere-szalon: Fürdőélet a 19. században, Katona Csaba előadása	Vámosi Katalin	április 9.	megvalósult
Biblia és reformáció kiállítás	Mlakár Zsófia	április 11.	megvalósult
Szabó András: Károlyi Gáspár és a vizsolyi Biblia - előadás	Mlakár Zsófia	április 11.	megvalósult
Kreatív írásművészeti foglalkozás és biblianyomtatási bemutató	Mlakár Zsófia	április 25.	megvalósult
Zenei Szemere-szalon: Debussy és a magyarok - koncert	Vámosi Katalin	május 2.	megvalósult
P. Szalay Emőke: A Borsod- Gömöri Református Egyházmegye úrasztali edényei	Rónyai Krisztina	május 9.	megvalósult
10-es Honvéd rendezvénysorozat, Harcok az olasz fronton - előadás	Dr. Spóner Péter	május 10.	megvalósult
10-es Honvéd rendezvénysorozat, A nagy háború utolsó éve az olasz fronton - előadás	Dr. Spóner Péter	május 14.	megvalósult
10-es Honvéd rendezvénysorozat, Avas alján volt egy kislány - zenés irodalmi kávéház	Dr. Spóner Péter	május 18.	megvalósult
Aranyalma - Nyárindító mesefesztivál	Rónyai Krisztina	május 25.	megvalósult
10-es Honvéd rendezvénysorozat, Zenés művészestély - concert	Dr. Spóner Péter	május 26.	megvalósult
Szemere-szalon: A régi jó táblabírák világa - előadás	Vámosi Katalin	június 1.	megvalósult
Szemere-szalon „...Elvárják, hogy mindig szépen és kifogástalanul nézzek ki...” - Adalékok Erzsébet királyné öltözködési szokásainak magyar vonatkozásaihoz - előadás	Vámosi Katalin	szeptember 6.	megvalósult
Amikor még fűjt a gyár - kiállítás	Kapusi Krisztián	szeptember 21.	megvalósult
Szemere-szalon: Ferenc József miskolci látogatásai- előadás	Vámosi Katalin	szeptember 21.	megvalósult
Könyvbemutató T. L. Kienlin - K. P. Fischl - T. Pusztai: Borsod Region Bronze	P. Fisch Klára dr.	október 3.	megvalósult

Age Settlement (BORBAS) Catalogue of the Early to Middle Bronze Age Tell Sites Covered by Magnetometry and Surface Survey című kötet bemutatója.			
Szemere-szalón: A hosszú 19. század párizsi divatházai és hatásuk a hazai divatra	Vámosi Katalin	október 5.	megvalósult
Szenzációs örökségünk: a történelmi Avaz	Kapusi Krisztián	október 13.	megvalósult
Szemere-szalón: Széchenyi Imre - A zeneszerző (a szerző halálának 120. évfordulója alkalmából) - koncert	Vámosi Katalin	október 19.	megvalósult
Buheraék társbérletben - kiállítás	Kapusi Krisztián	október 25.	megvalósult
A Fazola-család szerepe Miskolc iparának létrejöttében - előadás	Rónyai Krisztina	október 29.	megvalósult
A diósgyőri kohászat története 1770-1990 között - előadás	Rónyai Krisztina	november 6.	megvalósult
Szemere-szalón: A darázsderék és a fűző a 19. század női divatjában - előadás	Vámosi Katalin	november 9.	megvalósult
Miskolc Anno - Miskolc régi térképei	Kapusi Krisztián	november 13.	megvalósult
Miskolc anno - A nagy miskolci árvíz, 1878 - előadás	Kapusi Krisztián	november 27.	megvalósult
Ez sör! - kiállítás	Nagy Attila	december 5.	megvalósult
Zenei Szemere-szalón: Magyar zenés karácsony - koncert	Vámosi Katalin	november 9.	megvalósult
Miskolci Galéria - Rákóczi-ház:			
Kányási Holb Margit textilművész és Fátyol Zoltán képzőművész Egy és más című kiállítása	Urbán Tibor	május 6.	megvalósult
A Miskolci Egyetem Gép- és Terméktervezési Intézet Ipari termék- és Formatervezők munkáit bemutató kiállítása	Kákóczki András	május 13.	megvalósult
Nagy Gy. Margit textilművész és Varga Miklós szobrászművész kiállítása	Dr. Hajdú Ildikó	május 19.	megvalósult
„TAPINTHATÓ MŰVÉSZET MINDENKINEK” című országos	Dr. Hajdú Ildikó	május 26.	megvalósult

vándorkiállítás utolsó évadának miskolci állomása			
MEDIC-ART, AVAGY GYÓGYÍTÓK A MŰVÉSZETBEN című kiállítás	Kákóczki András	május 27.	megvalósult
Mokryasztala – Rovásírók Miskolcon a két világháború között – kiállítás	Pirint Andrea	szeptember 30.	megvalósult
Feledy Gyula Kossuth-díjas grafikusművész jubileumi emlékkiállítása	Dr. Hajdú Ildikó	október 13.	megvalósult
Hangszert a kézbe – interaktív hangszerkiállítás	Kákóczki András	június 2.	megvalósult
Pócs Judit nemezes iparművész tárlata	Vámosi Katalin	július 22.	megvalósult
Bakelit – Szlovák kortárs képzőművészet	Kákóczki András	július 21.	megvalósult
Csodabogár képezgető – tábor	Marosi Ágnes	július 13.	megvalósult
„Szívet cseréljen az, aki hazát cserél!” Máger Ágnes festőművész Tompa Mihály illusztrációi című kiállítása	Kákóczki András	szeptember 1.	megvalósult
Vass Tibor József Attila-díjas költő, képzőművész 50. születésnapja alkalmából rendezett El, Kondor, pláza valamint a Nyílt, ti, tok című tárlatok megnyitója	Vass Tibor	augusztus 8.	megvalósult
Vass Tibor El, Kondor pláza, valamint a Nyílt, ti, tok című tárlatok finisszázsa	Vass Tibor	szeptember 11.	megvalósult
Anima verité – kiállítás	Madarász Györgyi	október 14.	megvalósult
Anima verité – Workshop	Madarász Györgyi	október 16.	megvalósult
Szigorúan ellenőrzött nyomatok A magyar sokszorosított grafika 1945-1961 között	Madarász Györgyi	november 24.	megvalósult
Á. Tóth 6X Á. Tóth József fotográfus kiállítása	Á. Tóth József	november 11.	megvalósult
Boldogasszony kiállítás	Kákóczki András	november 10.	megvalósult

Grafikatörténeti konferencia	Madarász Györgyi	november 8.	megvalósult
XXIV. Miskolci Téli Tárlat - kiállítás	Madarász Györgyi	2019. január 27.	megvalósult
Feledy-ház:			
Keller Livia születésének 100. évfordulója tiszteletére rendezett tárlat megnyitója	Dr. Hajdú Ildikó	május 6.	megvalósult
Petró-ház:			
Szász Gyűjtemény – Fókuszban Szász Endre művészete	Dr. Hajdú Ildikó	április 30.	megvalósult
Alkotóház:			
Vámpírok, vérfarkasok és „egyéb állatfajták” – előadás	Éliás István	december 11.	megvalósult
Minta nélkül - művészetpedagógiai workshop	Éliás István	május 12.	megvalósult
Képző- és zeneművészeti alkotótábor	Éliás István	június 29.	megvalósult
XXV. Nyári Képzőművészeti Szabadiskola	Éliás István	július 27.	megvalósult
Aszterión háza - látogatás Bajkó Dániel műtermében	Éliás István	november 2.	megvalósult
Pedagógusoknak szóló műhelymunka	Éliás István	november 24.	megvalósult
Minta nélkül II. - művészetpedagógiai workshop	Éliás István	december 8.	megvalósult
Színésmúzeum - Thália-ház:			
KomPozíció - Bordó	Mikita Gábor	március 27.	megvalósult
Lázár Balázs és Tallián Mariann előadói estje, Arany János és Tompa Mihály évfordulók	Vass Nóra	március 28.	megvalósult
A csizmadiaszíntől a színházi negyedig	Mikita Gábor	március 31.	megvalósult
Operettklub	Mikita Gábor	április 10.	megvalósult
Bozóki Mara kiállítása	Mikita Gábor	június 3.	megvalósult
Kafka közelebb - Műhelybeszélgetés	Mikita Gábor; Vass Nóra	április 19.	megvalósult
Hátrányos helyzetű tehetségígérettek - Műhelybeszélgetés	Vass Nóra	április 27.	megvalósult
Operettklub	Mikita Gábor	május 2.	megvalósult

Dombóvári Ágnes kiállítása (TPG)	Dombóvári Ágnes, Urbán Tibor	június 6.	megvalósult
Tircsné dr. Propper Valéria: A magyar színpad nagyszonyjai - előadás	Mikita Gábor	május 9.	megvalósult
KomPozíció - Orgonalila	Mikita Gábor	május 16.	megvalósult
Szurasenkó Dániel Guinness-rekord kísérlete	Szurasenkó Dániel; Mikita Gábor	május 27.	megvalósult
Kafka közelebb - beszélgetés	Mikita Gábor, Vass Nóra	május 31.	megvalósult
Az orosz opera óriásai - kiállítás	Mikita Gábor	szeptember 2.	megvalósult
Petike és a farkas - kiállítás	Mikita Gábor, Vass Nóra	augusztus 31.	megvalósult
Pálfalusi Attila képzőművész szobrai - kiállítás	Mikita Gábor	augusztus 26.	megvalósult
Kafka közelebb - beszélgetés	Mikita Gábor, Vass Nóra	július 19.	megvalósult
Nyáresti Hangverseny - koncert	Mikita Gábor	július 25.	megvalósult
Szenvedély - Ingmar Bergman szigete - kiállítás	Mikita Gábor	október 27.	megvalósult
Kafka közelebb - beszélgetés	Mikita Gábor, Vass Nóra	szeptember 20.	megvalósult
KomPozíció - Rozsdavörös	Mikita Gábor	szeptember 25.	megvalósult
KomPozíció - Galambszürke	Mikita Gábor	október 30.	megvalósult
A mesekirály - kiállítás	Mikita Gábor	november 9.	megvalósult
KomPozíció - Bíbor	Mikita Gábor	november 27.	megvalósult
Kafka közelebb - beszélgetés	Mikita Gábor, Vass Nóra	november 28.	megvalósult
Manó-Tanoda - Vidám Mikulás-délelőtt	Mikita Gábor	december 7.	megvalósult
KomPozíció - Bronz	Mikita Gábor	december 11.	megvalósult
Herman Ottó Emlékház - Lillafüred			
VI. Ősvakondok	Szolyák Péter	április 21.	megvalósult
Széchenyi teljesítménytúra versenyiroda, start- és célállomás	Rónyai Krisztina	szeptember 16.	megvalósult

„Pannon-tenger Múzeum”:			
Bogaras napok	Szolyák Péter	május 19.	megvalósult
Múzeumok éjszakája - Botanikaland	Szolyák Péter	június 23.	megvalósult
KÜLSŐ HELYSZÍNEK:			
Miskolci Egyetem: 36. Nemzetközi Ásványfesztivál	Fehér Béla, dr. Szakáll Sándor	március 4.	megvalósult

Az **ÁSVÁNYTÁR** tevékenysége részletezve:

36. Miskolci Nemzetközi Ásványfesztivál

Időpont: 2018. március 3-4.

Helyszín: Miskolci Egyetem.

Társrendezők: Miskolci Egyetem Műszaki Földtudományi Kara és University Sportmarketing Kft.

Az ásványfesztiválon mintegy 110 kiállító és 6000 látogató vett részt.

Az ásványfesztivál műsorfüzetét Fehér Béla szerkesztette.

Az ásványfesztivál tematikus kiállítását az év ásványáról, a fluoritról dr. Szakáll Sándor rendezte.

Ismeretterjesztő előadások:

- 2018. január 9.: Berentés Ágnes: A Tenerife csúcsától a mélyéig (a Miskolci Fotóklub rendezvénye, 21 résztvevővel)
- 2018. január 10.: Berentés Ágnes: A Tenerife csúcsától a mélyéig, avagy fillérekből a Kanári-szigetekre (nyilvános előadás, 19 résztvevő)
- 2018. június 18.: Fehér Béla: A Herman Ottó Múzeum ásványgyűjteménye (előadás a szépkorúak számára, 28 résztvevővel)
- 2018. november 7.: Dr. Szakáll Sándor: Magyarországon felfedezett ásványok (TIT Stúdió, Budapest, 45 résztvevővel)
- 2018. december 13.: Dr. Szakáll Sándor: Magyarországon felfedezett ásványok (előadás a Miskolci Ásványgyűjtő Kör évzáró klubdélutánján a Herman Ottó Múzeumban, 12 résztvevővel).

Magyar Minerofil Társaság

Az Ásványtár épülete a központja az ásványbarátokat tömörítő országos civil szervezetnek, a Magyar Minerofil Társaságnak. Ennek vezetésében Fehér Béla alelnökként, Dr. Szakáll Sándor pedig vezetőségi tagként vesz részt. A társaság színes folyóiratának, a Geodának Fehér Béla a főszerkesztője.

Miskolci Ásványgyűjtő Kör

2018. január 18-án újjáalakult a múzeumban a Miskolci Ásványgyűjtő Kör, mely kéthetente tartja gyűléseit a Pannon-tenger Múzeumban. Résztvevők száma alkalmanként 5-14 fő. A gyűjtőkör szakmai felügyeletét a HOM Ásványtára látja el.

Egyebek:

2018. április 24-én Kereskényi Erika zsűritagként részt vett a Vörösmarty Mihály Katolikus Általános Iskolában rendezett Almásy László Földrajzversenyen. A nyertes csapatok és felkészítő tanáraik jutalmazásához múzeumi ajándék belépőjegyekkel járultunk hozzá.

2018. december 1-én Fehér Béla zsűritagként részt vett a Diósgyőri Gimnáziumban tartott „Vaskobak” középiskolai geológiai vetélkedőn. A diákok és felkészítő tanáraik jutalmazásához múzeumi ajándék belépőjegyekkel járultunk hozzá.

	2016 (tény)	2017 (tény)	2018 (terv)	2018 (tény)
Közművelődési rendezvények és a rendezvények résztvevőinek száma (db fő)	142/11.350	149/14.452	43/8.100	167/4.243
A hátrányos helyzetűeket (kiemelten a romákat), valamint a fogyatékkal élőket célzó, a társadalmi együttélést és a felzárkózást elősegítő programok és a programok résztvevőinek száma (db fő)	61/1.309	46/593	25/400	15/132
Nemzetiségi közösségi identitást erősítő programok és a programok résztvevőinek száma (db fő)	1/60	2/130	1/60	2/100
Ismeretterjesztő előadások és a résztvevők száma (db fő)	50/1.767	80/2.279	60/1.910	70/1.463
Ismeretterjesztő kiadványok száma, példányszáma és a hasznosított példányok száma (db db)	3/1.500	1/300/100	2/1.000/1.000	1/500/300
Önkéntesek és az általuk ledolgozott munkaórák száma (fő óra)	39/199	24/85	30/120	78/1.027 + külső helyszínen: 6 fő 28 óra

	2016 (tény) e Ft (nettó)	2017 (tény) e Ft (nettó)	2018 (terv)	2018 (tény) e Ft (nettó)
Közművelődési programok bevétele, jegybevétel	7.532 e Ft	8.052 e Ft	15.000 e Ft	13.144, ebből a Seuso-kiáll.: 6.954

2. Köznevelési hasznosítás:

Az intézmény 2018. évi múzeumpedagógiai tervének szöveges bemutatása

Feladat	Felelős	Határidő	A feladat teljesítésének státusza
Földtörténeti és Természetrajzi Tár („Pannon-tenger Múzeum” Kiállítóépület) múzeumpedagógiai	Melnik Marianna Berentés Ágnes (2018.12.01-től részmunkaidőben)	2018. teljes év	„A Seuso-kincs” vándorkiállítás, majd az azt követő karbantartási munkálatok miatt a feladatok 90 %-ban teljesültek.
Herman Ottó Múzeum Képtára múzeumpedagógiai programjai	Marosi Ágnes	2018. május – 2018.12.31.	A Képtárban bemutatott „A Seuso-kincs” vándorkiállítás és a központi épület tervezett infrastrukturális fejlesztésének bizonytalan időpontja miatt a feladatok 50 %-ban teljesültek.
A Seuso-kincs kiállítás	Marosi Ágnes, Berentés Ágnes, Dobos Barbara, Melnik Marianna, Rónyai Krisztina	2018. március 18.	100%-ban teljesült
Thália-ház (Színészmúzeum) múzeumpedagógiai programjai	Mikita Gábor	2018. teljes év	
Papszeri Kiállítási Épület múzeumpedagógiai programjai	Rónyai Krisztina Gelsei Lili (részmunkaidőben) Zölde Krisztián	2018. teljes év Ideiglenes zárva tartás: 2018.08.01- 2018.09.03.	A 2018-as évre tervezett programjaink 90%-ban teljesültek, bár akadályozó tényező volt az épület programjainak zökkenőmentes, folyamatos lebonyolításában: a/ a Seuso-kiállítás (2018.02. 17 - 03.15 között), amely idő alatt a Papszeri Kiállítási Épületben csak felügyelet volt a

Herman Ottó Emlékház múzeumpedagógiai programjai (Papszerhez tartozó intézményegység)	Fésüs László	2018. 04. hótól 11. hóig	munkatársak Seuso-kiállításon való részvétele miatt. b/ az épület vezetőváltása április hónapban c/ az épület tetőszerkezetének statikai állapotfelméréséből adódó 1 hónapos augusztusi ideiglenes bezárása d/a szeptembertől kezdődő ideiglenes nyitva tartás, amely a mai napig is tart, nem teszi lehetővé az éves múzeumpedagógiai kiadvány elkészítését a bizonytalan működés miatt. Az iskolák nem tudnak tájékozódni az éves foglalkozás-kínálatról, ezért nem tudnak előrelátóan múzeumlátogatást tervezni.
Miskolci Galéria múzeumpedagógiai programjai	Dobos Barbara Éliás István	2018. teljes év	

- *A tárgyév kiemelt feladatainak teljesülése, ennek illeszkedése az intézmény múzeumpedagógiai küldetéséhez.*
- *Az egyes állandó és időszaki kiállításokhoz kapcsolódó múzeumpedagógiai programok bemutatása.*
- *A programok eredményessége érdekében tett intézkedések bemutatása.*
- *Oktatási-nevelési intézményekkel történő együttműködés tényadatai.*
- *Iskolai közösségi szolgálat működésének szöveges bemutatása.*

2018-ban a Herman Ottó Múzeum múzeumpedagógiai és közönségkapcsolati tevékenységének első harmadát javarészt lekötötte a **Seuso-kincs** fogadásának előkészítése, majd annak zavartalan lebonyolítása. Az előkészítő szakaszban a múzeum együttműködési megállapodást kötött a Miskolci Tankerületi Központtal, amelyben vállalta, hogy meghatározott időpontokban élményorientált múzeumpedagógiai programokat biztosít a Tankerület által szervezett csoportok számára. A múzeumpedagógiai foglalkozások történelmi hitelességét a múzeum régész munkatársai, dr. Koós Judit és Németh Attila előzetes egyeztetések során segítették. A tevékenységi formák kidolgozását, majd lebonyolítását a Herman Ottó Múzeum múzeumpedagógusai, Berentés Ágnes, Dobos Barbara, Melnik Marianna és Rónyai Krisztina közösen végezték, Marosi Ágnes koordinálása mellett. A Tankerület csoportjain túl a múzeum igyekezett minden típusú oktatási intézményt megszólítani és számukra is biztosítani a múzeumpedagógiai lehetőségeket, így végül a rendelkezésre álló 12 oktatási napon mindösszesen 2245 diák vett részt 45-60 perces

múzeumpedagógiai foglalkozáson, amelynek egy része a kiállítóterben, míg másik része a foglalkoztató teremben zajlott.

A Közönségkapcsolati Osztály szervezte továbbá azokat a hagyományörző eseményeket, amelyek során a Colonia Rostalló Kulturális és Hadtörténeti Alapítvány tagjai korhű viseletben megidéztek a római kor hétköznapijait és hadviselését. Az élő történelem jegyében megrendezett események a Becherovka Miskolci Farsangon, a kiállítás melletti foglalkoztató teremben és a múzeum központi épületének fogadótereiben, valamint a Miskolc belvárosában megrendezett Régiségvásáron zajlottak. A bemutatók hozzájárultak a kiállítás széleskörű népszerűsítéséhez, valamint segítették „A Seuso-kincsek” keletkezési korára vonatkozó ismeretátadást a különböző korosztályok számára. Az Alapítvány egyúttal a múzeum rendelkezésére bocsátott olyan korabeli használati tárgyakat idéző eszközöket, ismertette a múzeumpedagógusok részére azok egykori funkcióját, amelyek így a múzeumpedagógiai foglalkozásokat színesítették.

„A Seuso-kiállítás” vonatkozásában a Közönségkapcsolati Osztály részéről Marosi Ágnes tagja volt a fogadásért felelős munkacsoportnak, elkészítette, majd koordinálta a múzeum munkatársainak beosztását és az azzal kapcsolatos munkaköröket, felelőse volt a közönségfogadással kapcsolatos feladatok kidolgozásának és megvalósításának. A Közönségkapcsolati Osztály tagjai (Szalacsi Klára, Pósáné Romenda Vera, Melnik Marianna, Berentés Ágnes) kiemelkedő szerepet vállaltak a kiállítás megnyitását megelőző időszakban az ügyfélszolgálati/frontvonalbeli feladatkörökben.

„A Seuso-kincs” kiállítás a Központi Épület fogadókészségét 2018-ban rendkívüli módon átalakította, amely természetesen hatást gyakorolt a múzeumpedagógiai programokra is. A Képtár 2018. január 8-ával bezárt és csak májusban nyílt meg ismételten. A „Pannon-tenger Múzeum” karbantartási munkálatok miatt 2018. február 1-26. között zárva tartott, majd a Seuso-kiállítással egy időben nyitott újra, a Seuso-kiállítás ingyenesen megtekinthető kapcsolt helyszínként. Múzeumpedagógiai és tárlatvezetési szolgáltatások nyújtására ebben az időszakban nem volt lehetőség. A Seuso-kiállítás zárását követően a „Pannon-tenger Múzeum” Kiállítóépületben karbantartási munkálatok kezdődtek. A karbantartás előre nehezen tervezhető időzítése, valamint a részlegesen lebontott kiállítás korlátozott mértékben tette lehetővé múzeumpedagógiai programok szervezését – az épület fogadókészsége szeptemberre normalizálódott, ekkortól váltak biztosan tervezhetővé a szolgáltatások is. Mivel a központi épület legfőbb vonzerejét a miocén kiállítás jelenti, így a karbantartásnak köszönhető csökkent látogatói érdeklődés a Képtárban is éreztette hatását. A Képtár múzeumpedagógiai programjainak tervezhetőségét nagyban befolyásolta a Központi Épület mögött kialakítandó új Viselettár kialakításának tervezése is.

Míg a Seuso-kiállítás a Központi Épületen túl nagyban befolyásolta a Herman Ottó Múzeum további épületeinek múzeumpedagógiai kínálatát is – az intézmény múzeumpedagógusai az év első harmadában a kiemelt időszaki kiállítás rendkívüli elvárásaira koncentráltak –, addig a Papszeri Kiállítási Épület augusztusban ismét váratlan kihívással találta szemben magát. Az épület 2018. augusztus 1-jén az épület állagából adódó statikai vizsgálat miatt „határozatlan időre” bezárt, majd szintén váratlanul szeptember 3-án ideiglenesen, a végleges statikai vélemény ismerete nélkül

nyitott ki újra. Az épület így üzemelt 2018 végéig, amely megnevezítette a múzeumpedagógiai programok tervezhetőségét. Ehhez járult hozzá, hogy a „Pannon-tenger Múzeum” Kiállítóépületben 2018 végére terveztük a *Dinók földjén – MezoZOOikum* című kiállítás nyitását, amely a belépőjegyárak drágulását hozza majd magával. A kiállítás megnyitásának végleges időpontja 2019. februárra realizálódott. Mindezek a tényezők egyrészt befolyásolták a meglévő bérletrendszer átalakítását, amely legfőképp a *MezoZooikum* kiállítás függvényében alakul, másrészt ez volt az oka annak, hogy 2018-ban nyomtatott múzeumpedagógiai kiadvány nem készült. Programjainkat honlapunkon, illetve *Múzeumpedagógia Miskolcon* című Facebook oldalunkon tettük közzé, aktualizálható formában.

A Herman Ottó Múzeum 2016. novemberében nyújtotta be EFOP-3.3.2-16-2016-00178 azonosítószámú Tárzsongás megnevezésű projektjét, amelynek pozitív elbírálásáról 2018. januárjában kapott visszajelzést. A projektet a múzeum - „A Seuso-kincs” vándorkiállítás fogadása miatt halasztást kérve- 2018. szeptemberében kezdte meg. A projekt szakmai vezetője Marosi Ágnes, projektmenedzsere Vásárhelyi Réka, míg 2018-ban a bevont szakmai megvalósítók Békési Gábor, Berentés Ágnes, Éliás István, Gelsei Lili, Madarász Györgyi, Melnik Marianna, Mikita Gábor, Rónyai Krisztina voltak, továbbá külsős szakemberek. A projekt a következő tevékenységformákat foglalja magába:

- A Pannon-tenger Múzeum „*Dinók földjén – MezoZOOikum*” kiállításához kapcsolódó kulturális órák félévente 5 alkalommal, alkalmanként 2x45 percben, 3 félévben ismételve.
- A Pannon-tenger Múzeum „*Őserdei ösvényeken*” című állandó kiállításához kapcsolódó felzárkóztató kiscsoportos tevékenységtípus félévente 10 alkalommal, alkalmanként 45 percben, 3 félévben ismételve.
- A Miskolci Galéria Alkotóházában a „*Plasztikai gyakorlatok*” című tehetséggondozó kiscsoportos tevékenységtípus félévente 10 alkalommal, alkalmanként 3*45 percben, 3 félévben ismételve.
- A Miskolci Galéria Alkotóházában a „*Látvány megjelenítési gyakorlatok I-II.*” című foglalkozássorozat félévente 5 alkalommal, alkalmanként 3x45 percben, 3 félévben ismételve.
- A Herman Ottó Múzeum történeti gyűjteményéhez kapcsolódik a „*Reformkori bloggerek szépiró iskolája*” foglalkozássorozat félévente 5 alkalommal, alkalmanként 2x45 percben, 3 félévben ismételve.
- A Herman Ottó Múzeum történeti gyűjteményéhez kapcsolódnak az „*Utazás külföldön és a reformkori Miskolcon*” témnapok félévente 3 alkalommal, alkalmanként 3x45 percben, 3 félévben ismételve.
- A Miskolci Galéria Rákóczi-házában tervezett „*Jelek és jelképek*” című témnapok félévente 3 alkalommal, alkalmanként 3x45 percben, 3 félévben ismételve.
- A Thália-ház „*Színházi mesék I-II.*” és „*Játsszunk bábszínházat!*” témnapjai félévente 3 alkalommal, alkalmanként 3x30 percben, 3 félévben ismételve.
- A Pannon-tenger Múzeum „*A Kárpátok ásványai*” című állandó kiállításához kapcsolódó „*Barlangok, barlangászat, az ásványoktól a barlangkutatásig*” témnapok félévente 3 alkalommal, alkalmanként 3x45 percben, 3 félévben ismételve.

2018-ban a múzeum megújította a projekt keretében kötött együttműködési megállapodásokat a következő oktatási-nevelési intézményekkel:

- Miskolci Avastetői Óvoda Szilvás úti Tagóvodája (Miskolc)
- Alsózsolcai 2. sz. Óvoda (Alsózsolca)
- Bársony János Általános Iskola (Miskolc)
- Miskolci Éltes Mátyás Óvoda, Általános Iskola és Egységes Gyógypedagógiai Módszertani Intézmény (Miskolc)
- Szent Miklós Görögkatolikus Általános Iskola, Óvoda és Alapfokú Művészeti Iskola (Edelény)
- Vörösmarty Mihály Katolikus Általános Iskola és Óvoda (Miskolc)
- Lévay József Református Gimnázium és Diákotthon (Miskolc)
- Kossuth Lajos Evangélikus Óvoda, Általános Iskola, Gimnázium és Pedagógiai Szakgimnázium (Miskolc)
- Miskolci Szakképzési Centrum Fazola Henrik Szakképző Iskolája (Miskolc)

A projekt első ütemében a szakmai megvalósítók kidolgozták a vállalt tevékenység típusok részletes szakmai tematikáit, valamint megkezdődtek a beszerzések, míg a csoportfogadások szintúgy tervezett ütemben haladnak. A múzeum vállalása szerint a projekt megvalósítási időszakának végére, azaz 2020. februárjáig mindösszesen 795 résztvevőt fogad, amelyből tervezetten 33% lesz hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gyermek és diák.

2018-ban a Herman Ottó Múzeum három intézményi egysége, a Miskolci Galéria, a Thália-ház (Színeszmúzeum), valamint „Pannon-tenger Múzeum” Kiállítóépület részvételével lépett be a KultúrBónusz programba. A Szabadtéri Néprajzi Múzeum Múzeumi Oktatási és Módszertani Központ (a továbbiakban: MOKK) *„Múzeumi és könyvtári fejlesztések mindenkinek”* (EFOP 3.3.3/VEKOP-16-2016-00001 azonosítószámú) projekt kísérleti programjának célja, hogy növelje a közoktatásban érintett valamennyi csoport, kiemelten a hátrányos helyzetű gyerekek múzeumokhoz való hozzáférését, erősítse az iskolai területre vonatkozó kulturális alapellátást. A KultúrBónusz kísérleti programban 2018-tól várhatóan 2019. decemberéig az Észak-Magyarország és Észak-Alföld régióinak 40 közoktatási intézménye és 35 muzeális intézménye működik közre, a megvalósítás során 6000 fő vesz részt a múzeumok által kínált foglalkozásokon. A program keretében 2018-ban megkezdődtek az első csoportfogadások. Ezen túl a Herman Ottó Múzeum a MOKK-nál kezdeményezte, hogy 2019-ben helyet adjon a KultúrBónusz programhoz kapcsolódó "Esélyt a múzeummal - Iskolai felzárkóztatás, tehetséggondozás, kompetenciafejlesztés múzeumi támogatása a korai iskolaelhagyók csökkentése érdekében" című akkreditált múzeumpedagógiai képzésnek annak érdekében, hogy a csoportfogadások kellő módszertani felkészültséggel történjenek. A képzésre a megye több muzeális intézményéből számítunk résztvevőkre, amely segíti a szakmai kapcsolattartást megyei hatókörű városi múzeumként is. A tervezett képzés szervezését a Herman Ottó Múzeum részéről Marosi Ágnes vállalta.

A Közönségkapcsolati Osztály az év során nagy hangsúlyt fektetett arra, hogy a múzeumpedagógiában érintett munkatársak kellő módszertani felkészültséggel szervezzék tevékenységüket. Még 2017-ben a Herman Ottó Múzeum azzal a

megkereséssel fordult a Múzeumi Oktatási és Módszertani Központozhoz, hogy Miskolcon kihelyezett múzeumpedagógiai alapképzést szervezzen a Borsod-Abaúj-Zemplén megyében élő és tevékenykedő, múzeumpedagógiában érintett múzeumi munkatársak számára. A 32 órás akkreditált képzés szervezési háttere, illetve időpontja és résztvevőinek köre 2018-ra konkretizálódott. A képzésre 2018. április 4-5-én, valamint május 2-3-án került sor, résztvevői a Herman Ottó Múzeum és a NÖF Nonprofit Kft. [Edelényi Kastélysziget, Károlyi-kastély (Füzérradvány), Andrásy-kastély (Tiszadob), siroki vár] munkatársai közül kerültek ki, mindösszesen 15 fő. A Herman Ottó Múzeum részéről a képzésen Rónyai Krisztina, Gelsei Lili (Papszer), Melnik Marianna, Berentés Ágnes („Pannon-tenger Múzeum”), Tóth Ferenc, Zölde Krisztián (Herman Ottó Emlékház), Broda Éva (Thália-ház) és Dobos Barbara (Miskolci Galéria) vett részt. A képzést a Herman Ottó Múzeum részéről Marosi Ágnes szervezte, a képzés helyszíne a Herman Ottó Múzeum Központi Épülete, valamint az Edelényi Kastélysziget volt.

A képzés módszertani és közösségformáló hatása többek között a Herman Ottó Múzeum által szervezett nyári táborokban is megmutatkozott. A „CSODABOGÁR KÉPEZGETŐ - Kalandozz együtt a múzeumbogarakkal!” nevet viselő tábor két turnusban, 2018. július 9-13-ig, majd július 16-20-ig fogadta a 7-12 éves korosztályt egész napos programokkal. A minden nap más helyszínen zajló múzeumpedagógiai programoknak a Miskolci Galéria, a Papszeri Kiállítási Épület, a Thália-ház, a „Pannon-tenger Múzeum” Kiállítóépület, valamint a Herman Ottó Emlékház adott otthont, külső helyszínek bevonásával (pl. kirándulással a Szeleta-barlangba és a miskolci Avasi arborétumba), az élménypedagógiára helyezve a hangsúlyt. A tábor szervezését Dobos Barbara fogta össze Marosi Ágnes segítségével, míg az egyes napok felelősei, szakmai munkatársai és segítői Rónyai Krisztina, Gelsei Lili, Melnik Marianna, Berentés Ágnes, Zölde Krisztián, Tóth Ferenc, Broda Éva és Zirigh Mónika, valamint Telekes Balázs képzőművész voltak.

A köznevelési hasznosulás részletei az egyes intézményegységek vonatkozásában:

Papszeri Kiállítási Épület

Kiemelt feladataink közé tartozott a Seuso-kiállítás múzeumpedagógiai foglalkozásainak kidolgozása és lebonyolítása, az EFOP-3.3.3-VEKOP/16 számú Országos Múzeumi és könyvtári központi fejlesztés mintaprojektjének befejezése, valamint az EFOP-3.3.2-16 számú *Társongás* projekt részfeladatainak a megvalósítása. Mindhárom feladat során a diákok személyiség és tudásfejlesztését tűztük célul, középpontba állítva a tehetséggondozást, az intézmény pedagógiai programjának megfelelően. Maximálisan figyelembe véve az életkori sajátosságokat, nagy hangsúlyt fektettünk a foglalkozások során az élmény-központú tanulásra és tudásátadásra.

A három projektben a kitűzött célok eltérő arányban valósultak meg. A Seuso-kiállítás foglalkozásaiban leginkább az élményközpontú ismeretszerzés dominált, az EFOP-3.3.3-VEKOP/16 projekt foglalkozásaiban a legnagyobb hangsúlyt a tehetséggondozás kapta, ahol a diákok önálló ötleteiket valósították meg a már létező múzeumi közösségi terek átalakítása, átformálása kapcsán. A tudásfejlesztés és élményközpontúság természetesen itt sem hiányzott. Az EFOP-3.3.2-16 pályázat

foglalkozásaiban mindhárom cél egyenlő arányban valósult meg a változatos, legtöbb múzeumpedagógus kollégát igénylő órák során. Mindhárom kiemelt feladatot sikeresen teljesítettük.

A Papszeri épület esetében állandó kiállításaink múzeumpedagógiai programjai a következők voltak:

Az *Elit alakulat* című régészeti kiállításban 5 db foglalkozás közül választhatnak a pedagógusok.

Óvodás korosztály számára:

A foglalkozás során a gyerekek beülhetnek a jurtába és beöltözhetnek honfoglalóink ruháiba. Megismerhetik egy honfoglalás-kori kisgyermek egy napját különböző tevékenységek által.

Általános iskolás és középiskolás gyermekek számára:

Választható témák: a honfoglaló magyarok öltözete, kinézetük, szokásai, fegyverzetük, kalandozások Európa-szerte, hitviláguk, harcmódoruk, bepillantás a régészek munkájába, amelyről a csontok mesélnek.

Szemere Bertalan és pályatársai című kiállításhoz 4 db foglalkozás választható.

Korosztály: általános iskola és középiskola diákjai

A foglalkozások témái történeti, képzőművészeti, irodalomtörténeti vonatkozásúak. Bepillantást nyerhetnek a diákok a reformkor kultúrájába, történelmébe, neves miskolci képviselőit ismerhetik meg festmények tolmácsolásában, kézbe vehetik a '48-as forradalom fegyvereit, a korra jellemző naplóírás kapcsán gyakorolhatják a szépírást is.

A papszeri időszak kiállítások múzeumpedagógiai programjai között a következők szerepeltek:

A megyaszói templom festett berendezése című kiállítás 10-18 éves diákcsoportoknak kínált foglalkozásokat. A foglalkozások során megismerhették a református templomok díszítésére jellemző szimbolikát, összevetve a népi bútorfestés jelképeivel, feltárva azok hasonlóságát és különbözőségeit. Szót ejtettünk a református és katolikus templomok díszítési sajátosságairól, a különbözőség okairól. A színek világába csöppenve értelmeztük a színek érzelmi hatásait, szimbolikájukat. A kazettás mennyezetek motívumai között kutatva kipróbálták a bútorfestést is az érdeklődő diákok.

Az *Arcok a múltból* című kiállítás a *Rajzóra a múzeumban* című kiállítás-sorozat része volt. Középiskolás diákok vettek részt a foglalkozásokon. A foglalkozások során megismerkedtek a diákok a neolitikumi ősember szobrainak rejtelmével: miért és hogyan készítették őseink az idoloikat? Összekapcsolva a múltat a jelennel, a diákok elkészítették 21. századi idoloikat az utókornak üzenve.

Amikor még fűjt a gyár és *Buherák társbérletben* című kiállításokat egyszerre értelmeztük a résztvevő csoportokkal. A diákok csoportos munkában fedezték fel az '50-es és '60-as évek lakáskultúráját, szórakozási lehetőségeit, lakhatási körülményeit, vágyaikat, munkájukat, lehetőségeiket.

Múzeumpedagógiai kínálatunkról folyamatosan tájékoztattuk a partneriskolákat, együttműködési megállapodást kötöttünk a szomszédságunkban található gimnáziummal. A túl nagy létszámú csoportokat lehetőség szerint kisebb csoportokra osztottuk, így több csoportnak tartottunk párhuzamosan foglalkozásokat. A diákok érdeklődéséhez, idejéhez igazodva változtattunk a foglalkozások időtartamán,

érdeklődő, aktív csoportoknál mindig kitöltük a foglalkozások idejét 60 percről 90, vagy akár 120 percre. A foglalkozásokat mindig értékeltük, mi jelentett nehézséget, mi volt sikeres és miért. A foglalkozásokon résztvevő kollégák mindig egyeztettek, kinek milyen feladat a 'testhezállóbb', mi az a feladat, amelyet szívesebben végez. Ha lehetőség volt rá, mindig megosztottuk a feladatokat.

Múzeumpedagógiai foglalkozásokon résztvevő oktatási-nevelési intézmények:

óvodák száma: 5db, résztvevők száma: 102 fő

általános iskolák száma: 24 db, 874 fő

középiskolák száma: 15 db, 1492 fő

a Miskolci Egyetem pedagógia szakos hallgatóinak száma: 11 fő

A közösségi szolgálatot az előző évekhez képest többen és többször vették igénybe a Papszeri Kiállítási Épületben 2018-ban. A felkínált lehetőségeket gazdagítottuk, minden program, rendezvény előtt tájékoztattuk az érdeklődő iskolákat az újabb lehetőségről. A már résztvevő diákok figyelmét felhívtuk a további programokra. Az idén felkínált tevékenységek: A lillafüredi Herman Ottó Emlékház kertjének tavaszi rendbetétele, a sok résztvevőt ígérő rendezvényeken (pl. Múzeumok Éjszakája, Múzeumok Őszi Fesztiválja, Barangolás a történelmi Avason, Játékos városjárás) lehetőséget biztosítottunk rendezői feladatokra, teremőri feladatra, könnyebb fizikai munkára, pakolásra, a látogatók irányítására, tájékoztatásra, szendvics készítésre...

A diákok szívesen vették igénybe a felajánlott munkát, ki-ki személyiségének megfelelően választott a lehetőségekből, többször is visszatértek barátaikkal, osztálytársaikkal a következő programra, örömmel vették, hogy nem kell új helyet keresniük a további órák teljesítéséhez.

Központi Épület - "Pannon-tenger Múzeum" Kiállítóépület / Képtár

A „Pannon-tenger Múzeum” Kiállítóépületben tovább folytattuk az előző évben is jól működő múzeumpedagógiai programokat, a családi napok és egyéb rendezvények lebonyolítását. A *Mesél az erdő* című foglalkozás a tavaszi, majd inkább az őszi időszakban volt keresett. A *Vulkánosság titkai* című foglalkozás a kínálat újdonságaként szerepelt. A fenti programok lebonyolítását Melnik Marianna végzi az *Őserdei ősvények* című állandó kiállításhoz kapcsolódóan. A *Kárpátok ásványai* című állandó kiállítás programjainak felelőse Berentés Ágnes, az általa vezetett állandó foglalkozások az *Ismerjük meg az ásványokat!* és *Pingáljunk földpigmentekkel!* címen érhetők el. A *Kárpátok ásványai* című kiállításhoz két múzeumpedagógiai foglalkozás köthető, amelyek során a gyermekek betekintést nyerhetnek az ásványok és kőzetek világába interaktív módon, hiszen maguk készíthetnek ásványi anyagok felhasználásával festéket, valamint a minket körülvevő ásványok mindennapi hasznosításával is megismerkedhetnek. Földrajz, kémia, történelem egyaránt becsempészésre kerül a programokba.

Az *Őserdei ősvényeken - Bükkábrányi mocsárciprus-erdő és kora* című kiállítás foglalkozásai a környezetismeret, földrajz, biológia, történelem tantárgyakhoz köthetők, és bemutatják a miocén időszi Kárpát-Pannon térség kialakulását, történetét, növény és állatvilágát, annak változásait (pl. a *Miocén keresztretjvény* során), míg a *Mesél az erdő foglalkozáson* összehasonlítjuk az akkori (5,3-23 millió év) erdő jellegzetes élővilágát a mostanival. A kiállítás *Vízivilágában Csobbanjunk!* című foglalkozás a legkisebbeket szólítja meg.

A Tárzsongás EFOP projekten belül elkészültek a részletes szakmai tematikák és megkezdődtek a csoportfogadások, míg szintúgy megkezdtük a 2019. elején nyíló *DINÓK FÖLDJÉN - MezoZOOikum* című kiállítás múzeumpedagógiai lehetőségeinek kidolgozását.

A *Tárzsongás* projekt keretében együttműködő intézményekkel, valamint a Miskolci Tankerületi Központtal és a város oktatási-nevelési intézményeivel folyamatos a személyes és e-mailen történő kapcsolattartás. A pedagógusok szóbeli tájékoztatása az oktatási intézmények felkeresésekor is megtörténik, valamint szóróanyagok terjesztésén keresztül. Törekszünk a pedagógusok igényeinek megfelelő tematikájú foglalkozások kidolgozására, interaktív, modern programok létrehozására, kézbe vehető tárgyak és multimédiás eszközök használata mellett.

A családi és tematikus napok (pl. Föld napja a Herman Ottó Emlékházban), rendezvények, nyári táborok hirdetése a Múzeumpedagógia Miskolcon Facebook felületén és weblapjainkon - pannontenger.hu, hermuz.hu - történik, a lezajlott események fotóalbumai szintúgy ezeken a felületeken láthatók az érdeklődők számára.

A *Tárzsongás* projekt foglalkozásinak egy részét Berentés Ágnes vezeti, a barlangok és az ásványok világába kalauzolja a diákokat - elméleti oktatás és a kötéltechnika bemutatása egyaránt a program részét képezik. Melnik Marianna kiscsoportos felzárkóztató foglalkozásokat tart, alkalmanként más-más témaköröket érintve, így feldolgozva az *Óserdei ösvényeken* című kiállítás anyagát, segítve az iskolai tananyag feldolgozását a hátrányos helyzetű tanulók számára. A projekt keretein belül a Pannon-tenger Múzeumban két intézménnyel dolgozunk együtt, az edelényi Szent Miklós Görögkatolikus Iskola és Óvodával és a Miskolci Éltes Mátyás Általános Iskola, Óvoda és Egységes Gyógypedagógiai Intézménnyel.

Az iskolákkal történő együttműködések sorában év végén elkezdődött a MOKK és a Grafcom Média Kft. által szervezett KultúrBónusz kísérleti mintaprojekt, amelyben a Pannon-tenger Múzeum Kiállítóépület négy programcsomagot kínál a résztvevőknek. Ezen kívül az év első hónapjában - „A Seuso-kincs” érkezéséig - a MISKOLCI SZC Martin János Szakközépiskola, Szakiskola és Készségfejlesztő Iskola diákjai is részt vettek a 2017/2018-as tanév utolsó foglalkozásain.

A „Pannon-tenger Múzeum” a 2018-as évben összességében 108 foglalkozáson 2297 főt fogadott.

Az iskolai együttműködésekén túl a „Pannon-tenger Múzeum” legtöbb látogatót vonzó befogadott rendezvénye a „Bogaras napok” voltak 2018. május 18-19-én. Karlowits-Juhász Orchidea „Bogaras vagyok” csapatának interaktív bemutatóira 315 látogató érkezett, közöttük iskolai osztályok és családok.

A Herman Ottó Múzeum Képtárának legfőbb feladata 2018-ban „A Seuso-kincs” kiállítás fogadása volt. A Képtár helyreállítását követően 5 meghirdetett foglalkozás várta az óvodásokat, valamint az általános és középiskolásokat az állandó kiállításhoz, illetve az azt kísérő *Puttójárat* című kiállításhoz kapcsolódóan. *A tűzpiros papagáj nagy kalandja* és az *Angyali történet* című foglalkozások a legkisebbeket szólítják meg, egy-egy fantázia szülte történeten keresztül. Az első program keretében a gyerekekkel felfedezzük, milyen kalandokon ment keresztül a Képtár egyik festményének papagája, mikor kiröppent kastélya ablakán. A történetben szereplő helyszíneket a

Képtár tájképei adják, minek kapcsán beszélünk évszakokról, ahhoz köthető érzésekről, színekről, mondókák segítségével megidézzük az erdők festményeken nem látható állatait, majd szó szerint kiszínezzük a valóságot, a kiállítóterben. A második foglalkozás szintén a korosztályi sajátosságoknak megfelelő történetmesélésre épít. A gyerekek a program során a Képtár elveszett angyalkáját igyekeznek megtalálni, a barokk kiállítás portréin szereplő személyek útnutatói alapján, kreativitásuk segítségével feloldva a kerettörténetet körül lengő titkokat. Az óvodásoknak kínált programok célja, hogy a gyermekek játékosan, egy-egy történet részleteibe feledkezve ismerkedjenek a képzőművészet nyújtotta élményekkel, helyet adva benne a kreativitásnak is.

Az iskolásoknak kínált programok *Jelképesen, Szemtől-szemben*, valamint *Részletkérdés* címen érhetőek el. A foglalkozások során a diákok kódfejtőként motívumok, jelképek üzenetét kutatják, vagy éppen stílusjegyeket fejtenek fel, a művészettörténeti vonatkozás mellett minden esetben reflektálva saját korunk, azaz saját életük kérdésköreire is. A foglalkozások többségükben csoportbontásban történnek, drámapedagógiai elemeket is bevonva, arra ösztönözve a diákokat, hogy egy-egy szerepbe helyezkedve a festményekről saját véleményt formáljanak, kutassák azok üzenetét és megfogalmazásmódját az elmúlt korok és saját korunk számára.

Mindamellet, hogy a foglalkozásainkat a fentiekben már vázolt, megszokott kommunikációs csatornákon közvetítjük a célcsoportok felé, a Képtár esetében is igyekszünk kihasználni és kezdeményezni az iskolákkal, óvodákkal kötött együttműködési megállapodásokat. A Lévy József Református Gimnáziummal kötött együttműködés indokolta egy új típusú programsorozat kidolgozását, amely az angol nyelvoktatást segíti a Képtár lehetőségeit kihasználva. A foglalkozások angol nyelven folynak, a Képtár múzeumpedagógusának vezetésével, támaszkodva a csoportot kísérő szaktanár segítségére. A foglalkozások során olyan helyzeteket teremtünk a tanulók számára, ahol a képelemzések társalgásra ösztönző szituációkban történnek játékos, kreatív formában, oldott hangulatban bírva megszólalásra a középiskolásokat. A 2018. végén megkezdett kísérleti programsorozatot 2019-ben tervezzük bővíteni.

Thália-ház

A színészmúzeumban továbbra is meghirdettük, illetve felújítottuk népszerű, állandó foglalkozásainkat, melyek felvételt kaptak a KultúrBónusz országos programba is. Meghirdettük a 2017-ben kidolgozott *Teremőr a pácban* című programunkat, mely új kezdeményezésként jött létre: a szabadulósobák múzeumi közegre való alkalmazására nyújt példát. A játék a hagyományos múzeumpedagógia foglalkozásokat ötvözi a szabadulósobák dramaturgiájával: színháztörténeti témájú keresztretjtvények, feladványok mellett a színházi tematikához kapcsolt logikai-ügyességi játékok várták a résztvevőket.

A gyűjtemény egyes állandó és időszakos kiállításaihoz kapcsolódó múzeumpedagógiai programok bemutatása:

– *Színházi mesék - Dániel színháza*

Horváth Márta Dániel színháza című történetén keresztül a színház működésével - a színházépületek különböző tereivel, a kulisszák mögötti varázslatokkal, az előadást létrehozó művészek és a színházi személyzet munkájával - ismerkedhetnek meg a résztvevők. A kiállítás különböző tereiben vándorolva elevenedik meg egy üres

színházépületbe tévedt kislány és egy különleges, életre kelt jelmezterv barátságának története. A mesét kreatív, manuális foglalkozás egészíti ki.

- *Színházi mesék - Romeó és Margaréta*

A színház világába a színműzeum számára írt, csak ott elhangzó beavató színházi mesék révén tekinthetnek be a gyerekek. Fabók Mariann bábokkal előadott vidám meséje egy varázslatos egérszínház születésén keresztül szól az egymásra figyelő közösség jelentőségéről. A mesét kreatív, manuális foglalkozás egészíti ki.

- *Játsszunk bábszínházat!*

A foglalkozás során a gyerekek megismerkedhetnek a különböző bábtechnikákkal és azok művelődéstörténeti érdekességeivel - a pálcás bábtól a marionettig. A foglalkozás második felében a résztvevők bábót készítenek, rövid bábelőadást rögtönöznek.

- *Vitéz László és barátai*

A foglalkozás a vásári bábjátékok jellegzetes népi figuráival és történeteivel ismerteti meg a résztvevőket. Keletkezésükön túl megtudhatjuk, hogy miben hasonlítanak a humoros karakterek, s hogy idővel milyen irodalmi művekben keltek életre. A foglalkozás második felében a résztvevők bábót készítenek, rövid bábelőadást rögtönöznek.

- *Táncoló cipellők*

Klasszikus mesék és táncjelenetek segítségével ismerkednek a résztvevők mozgásművészetek világával. Beszélgetnek a mozgáskultúra fontosságáról, játszanak a ritmussal, megismerkednek a tánckultúra alaplíciáival, mozgó papírbábót készítenek.

- *Kóclelkek*

A bábszínház világának művelődéstörténetébe, legendáiba, vezeti be a diákokat a foglalkozás, amelynek során megismerkedhetnek a különböző bábtechnikákkal és azok történeti érdekességeivel, a különböző technikákhoz kötődő mítoszokkal. A foglalkozás második felében a résztvevők bábót készítenek, rövid bábelőadást rögtönöznek.

- *„Földön járó csillagok”*

Az ismeretterjesztő óra többek között, korabeli illusztrációkra, emlékezésekre, Petőfi Sándor verseire építve mutatja be a vándorszínészet kiemelkedő alakjait, a magyar színjátszás születését. A kibővített foglalkozásban a résztvevők maguk is vándorszínésszé válnak.

- *Gyere, táncolj még!*

A mozgáskultúra művelődéstörténetét járják körbe a diákok a foglalkozáson, s többek között az alábbi érdekességekről ejtenek szót: milyen szerepe volt a nőknek a tánckultúra formálásában; melyek voltak a társastánc forradalmi táncai; miről árulkodik a hétköznapi testbeszéd?

- *Shakespeare -Glóbusz*

A résztvevők mozgóképes, valamint rajzos illusztrációk segítségével ismerhetik meg a reneszánsz színház felépítését, működését, Shakespeare-dráma rajzfilmes feldolgozását nézhetik meg, papírszínházat (Globe-színház makett) készítenek. A kibővített foglalkozás különböző Shakespeare-titkokhoz is elvezet.

- „Thália szekerén”

A foglalkozás átfogó képet rajzol a magyarországi és miskolci színjátszás kezdeteinek és reformkori felvirágzásának történetéről, megismerteti a színészi hivatás szerepét. A kibővített foglalkozásban a résztvevők maguk is vándorszínésszé válnak.

Oktatási-nevelési intézményekkel történő együttműködések során TÁMOP pályázat fenntartásában 2 nevelési intézmény (óvoda), EFOP pályázatban 2 nevelési intézmény (óvoda), nyári táboroztatásban 2 intézmény vett részt.

A programok eredményessége érdekében a múzeumpedagógiai foglalkozásokon közreműködő, pedagógiai végzettséggel nem rendelkező tárlatvezető kolléganő részt vett a Szabadtéri Néprajzi Múzeum Múzeumi Oktatási és Módszertani Központjának Herman Ottó Múzeumban megtartott múzeumpedagógiai képzésén.

Miskolci Galéria / Petró-ház / Alkotóház

A Miskolci Galéria épületében 2018-ban az alábbi időszaki kiállításokhoz biztosítottunk programokat:

Kunkovács László: Világjelek (2018. január 26-ig)

„Kép-Beszéd” - Kunkovács László, Kossuth-díjas fotóművész, etnográfus és „vizuális antropológus” fotókiállítása az emberiség írott történelme előtti korról sok kérdést indít el a programra érkező diákokban. Milyen árulkodó jeleket hagytak hátra őseink a világ értelmezéséről? Mi végre vagyunk a világon? Miért volt fontos sziklába vésni a mindennapokat? Kik azok a sámánok? Melyek azok a dolgok, amiért képesek vagyunk áldozatot hozni? A foglalkozás végén pedig a fiatalok „kőbe” vésheetik saját jeleiket, gondolataikat az utókor számára.

Kondor Béla – Készülődés a forradalomra (2018. március 18-ig)

„Útvonalon” - A diákok Kondor Béla művészi pályájának kezdeti szakaszával ismerkednek meg, amely elővetíti a rézkarc mesterének későbbi, egyedi alkotói munkásságát. A foglalkozáson a fiatalok maguk is belekóstolhatnak a sokszorosított grafika műhelyhangulatába, megismerve a magas-és mélynyomás technikáját.

Mokry és a rovásírók (2018. május 24 - szeptember 29-ig)

„Hogy írtok ti!” - Az írás az emberi kultúra egyik legfontosabb része. A múzeumpedagógiai foglalkozás során a diákok saját élményeik alapján mesélhetik el, hogyan fejlődött vagy torzult az írás a technika fejlődésének ugrásával? Mennyi idő volt régen és mennyi idő most, hogy az üzenetünk célba érjen? Milyen szlengeket használunk ma? A műhelymunka eredménye egy saját ábécé, mely alapján az üzenetek különböző íróeszközök segítségével kerültek „postára”

Kányási Holb Margit textilművész és Fátyol Zoltán képzőművész Egy és más című kiállítása (2018. március)

„Tedd bele a világot!” - "Minden művészetnek a kezdete az érzékeléssel szerzett tapasztalat, az empíria." A foglalkozás során minden mindennel összefüggésbe kerül,

ahol sík és térbeli alakzatok, nyugodt és mozgalmas formációk, puha és szúrós, véletlenszerű és tervezett érzetek váltják egymást. A diákok számára mindez, a természeti és archaikus iránti érdeklődésre irányítva kapcsolja össze a vizuális világot.

CSODABOGÁR KÉPEZGETŐ – Kalandozz együtt a múzeumbogarakkal! (Két turnus, 2018. július 16-tól 20-ig és július 9-től 13-ig)

A Herman Ottó Múzeum képzőművészetet, színházi világot, tudományt és természetet felfedező nyári gyermektábora, lelkesítő, kreativitást fejlesztő játékos foglalkozásokkal.

A gyerekek naponta más-más múzeumi helyszínen izgalmas témákkal, érdekességekkel találkoztak a hét során, közben betekintést kaptak a múzeum kulisszatitkairól is (bővebb összefoglaló fentebb). A nyári tábor bázisaként a Miskolci Galéria szolgált, a résztvevők minden reggel egy rövid játékos bevezető után innen indultak, majd a nap végén ide érkeztek vissza.

Petró-ház

A diákok a Szász-gyűjteményben található afrikai, távol-keleti, eszkimó szobrok, maszkok mellett Szász Endre munkásságát ismerhetik meg a foglalkozások során. A kiállított alkotások jól érzékeltetik Szász Endre egyedi stílusát, érdeklődése sokszínűségét és bravúros alkotói technikáját. A tárlaton látható grafikák és porcelánképek közül kiemelkednek azok a művek, melyek a groteszk és szürreális világba engednek betekintést egy sajátos, csak Szász Endrére jellemző alkotói habituson keresztül. A maszk, az álarc használata 20 ezer évre nyúlik vissza, maszkokat készítettek az ó- és újkori civilizációk egyaránt, mely része volt a rítusoknak a hétköznapi és az isteni vagy természetfeletti szféra elhatárolásának. A múzeumpedagógiai foglalkozáson a diákok a kezdetektől elindulva egészen a 21. századra kikristályosodott maszkos-dramatikus játékokon keresztül keresik a választ, hogy az ember miért bújt valaha álarc mögé, illetve mivé válik az ember, ha elrejtette magát.

A Miskolci Galéria 2018-ban a következő oktatási-nevelési intézményekkel állt együttműködésben: Kossuth Lajos Evangélikus Óvoda, Általános Iskola, Gimnázium és Pedagógiai Szakgimnázium, Lévy József Református Gimnázium és Diákotthon, Alternatíva Életfa Iskola, Szalézi Gimnázium Kazincbarcika, Földes Ferenc Gimnázium, Avasi Gimnázium, Fráter György Katolikus Gimnázium, Martin János Szakképző. Balázs Győző Református Líceum, Gábor Áron Művészeti Szakközépiskola

Iskolai közösségi szolgálat keretében a Galéria 1 főt fogadott 25 órában, akinek feladata volt a Múzeumok Éjszakája rendezvény, valamint a múzeumi gyermektábor segítése.

Miskolci Galéria Alkotóháza

A Miskolci Galéria Alkotóházában folyamatos felvételi előkészítő foglalkozások működtek az iskolai félévekben. Elsősorban azoknak a középiskolásoknak, illetve felvételi előtt állóknak szóltak ezek az alkalmak, akik képző-, vagy iparművészeti,

illetve építész szakokra készülnek. A foglalkozásokon tárgyrajz, modell utáni rajz, formatan és tervezési gyakorlatok szerepeltek. A hetente kétszer (pénteken és szombaton) tartott kurzust Radics Márta keramikumművész vezette.

Szintén tehetséggondozás céljából rendeztük meg a XXV. Nyári Képzőművészeti Szabadiskolát, amelynek szakmai programja részben általános rajzi, tér- és tárgyábrázolási módszerekkel foglalkozott, részben sokszorosítógrafikai technikákkal ismerkedtek meg az érdeklődők. Várjuk a 12 év feletti, a rajzolással, festéssel ismerkedők jelentkezését. Célunk a képi ábrázolás alapjainak bemutatása, a térlátás, színkezelés tudatossá tétele, a rajzi eszköztár bővítése. A gyakorlottabb, és felsőoktatási intézménybe készülők számára a látvány és a leképezés különféle lehetőségeit járjuk körbe. A kéthetes tehetséggondozó program a tanév közben zajló felvételi előkészítő foglalkozások intenzívebb formájú folytatása. A szabadiskolát idén Ferenczy Zsolt (festőművész, az egi Eszterházy Károly Egyetem Vizuális Művészeti Intézetének docense), és Orosz Csaba (képzőművész, művészetpedagógus, a Nyíregyházi Egyetem Vizuális Kultúra Intézetének adjunktusa) vezették.

Az Alkotóház nyári táborainak sorát egy képző- és zeneművészeti gyermektáborral bővítettük. Az egyhetes program célja a művészetek iránt kifejezetten nyitott és fogékony gyermekek fantáziájának, kreativitásának és önkifejező képességének komplex módon történő fejlesztése volt. A résztvevők együtt foglalkoztak képzőművészeti alkotásokkal: ritmusokkal, mozdulatokkal megelevenítették őket, hangokat, zenét párosítottak hozzájuk és különleges anyagokkal és technikákkal saját alkotásokat hoztak létre, miközben egy közösen kitalált történet részeseivé váltak. A tábort Csuka Tímea zenepedagógus és Éliás István művészetpedagógus vezette.

A Most készül című nyitott műterem programsorozat új kezdeményezés a Miskolci Galéria Alkotóházában. A kortárs művészet olyan szereplőit hívtuk Miskolcra, akikre most odafigyel a szakma és a közönség, mert jelentős alkotói időszakukban járnak. A szokásos kiállításoktól eltérően, kérésünkre azt vállalták, hogy az alkotóházi műtermüket megnyitják a közönség számára, hogy bárki betekinthesen abba a folyamatba, amely a gondolat megszületésétől a vizuális alkotás megvalósulásáig vezet. A kortárs képzőművészet legkülönbélebb tartalmait és technikáit lehet ilyen formában megismerni, egy közvetlen és személyes műtermi környezetben. 2018-ban Koronczai Endre és Bajkó Dániel volt a program résztvevője. A programba szervezett módon lehetett bekapcsolódni közönségtalálkozók és csoportos látogatások során. Iskolai csoportoknak is biztosítottunk rendhagyó műterem bemutatást.

Az előző évekhez hasonlóan a közösségi szolgálatos diákok a múzeumpedagógiai foglalkozások előkészítésében vettek részt.

	2016 (tény)	2017 (tény)	2018 (terv)	2018 (tény)
A gyűjteményre és kiállításokra alapozott múzeumpedagógiai foglalkozások és a foglalkozások résztvevőinek száma (db/fő)	332 db/8.274 fő	366 db/8.581 fő	380 db/8.800 fő	422 db / 9.913 fő + 3 db 5 napos nyári tábor / 49 fő
A honlapon elérhető múzeumpedagógiai foglalkozások száma (kiemelten a kerettantervhez illeszkedő foglalkozásokra) (db)	34 db	48 db	40 db	41 db
A tárgyévben kiadott múzeumpedagógiai kiadványok száma, példányszáma és a hasznosított példányok száma (db db db)	1 db/200 db /100 db	1 db/1.000 db/900 db	2 db/1.000 db/1.000 db	A 2017-ben kiadott <i>Bejáró</i> című múzeumpedagógiai ajánló füzetünk a 2017/18-as tanévre szolt, így annak megmaradt példányait hasznosítottuk 2018-ban (nyomtatott és digitális formában egyaránt). Ezen túl új kiadvány nem készült.
Iskolai tehetséggondozást segítő programok és a programok résztvevőinek száma (db fő)	26 db/324 db	133 db/761 fő	80 db/600 fő	89 db / 996 fő
A korai iskolaelhagyás csökkentését segítő programok és a programok	22 db/187 fő	33 db/311 fő	24 db/260 fő	19 db / 254 fő

résztevőinek száma (db fő)				
Iskolai közösségi szolgálat kapcsán köznevelési intézményekkel kötött megállapodások száma a tárgyévben, valamint összesen (db db), illetve az iskolai közösségi szolgálaton résztvevő diákok és az általuk a múzeumban eltöltött órák száma (fő óra)	7 db/14 fő/85 óra	32 fő/260 óra	1 db/ 30 fő/250 óra	5 db / 37 fő / 278 óra

	2016 (tény) (e Ft, nettó)	2017 (tény) (e Ft, nettó)	2018 (terv)	2018.tény (e Ft, nettó)
Múzeumpedagógiai programok bevétele	439	1.274		1.545 ebből a Seuso: 384

Az intézmény 2018. évi múzeumandragógiai tevékenysége (felelős: dr. Simon László)

A 8 éve beindított programsorozat rendezvényeit első alkalommal külső pénzügyi támogatással az EFOP-1.3.1-15-2016-00001 pályázat mintaprojektjeként szerveztük meg Cselekvő önkéntesek a Herman Ottó Múzeumban címmel. A pályázati célkitűzések határidőre történő megvalósítása miatt az év eleji munkát nem újra szervezéssel, hanem az előző évi csoportösszetétel megtartásával „folyamatos üzemben” végeztük, természetesen nyitva hagyva az újonnan belépők számára a csatlakozási lehetőséget. Ez utóbbiakkal együtt összesen 90 közreműködővel tartottuk rendszeresen a kapcsolatot, s közülük 45-55 fő gyakori látogatója is volt a rendezvényeknek. A 2018. évi program kivitelezésében munkatárs volt Vassné Dobák Leonóra. A II. Rákóczi Ferenc Megyei és Városi Könyvtárral, a Miskolci Kulturális Központ Nonprofit Kft.-vel és a Rotary Klub – Miskolci Angyalok közreműködésével különféle múzeumi, könyvtári helyszíneken, a diósgyőri várban, ill. egy arnóti régészeti lelőhelyen zajló kutatások bemutatása mellett 2 kiránduláson ismerkedtek a jelenlévők a kulturális örökségvédelem feladataival és eredményeivel, ill. helyszíneivel.

A mintaprojekt alkalmat és lehetőséget adott az évek óta tartó andragógiai munka összefoglalására is.

Programjaink első fázisában célkitűzéseink ismertetése után ismeretátadással sikerült felkeltenünk gyűjteményeink, rendezvényeink, kutatási témáink és eredményeink

íránt az érdeklődést. Ezek révén az évek során kialakult egy olyan növekvő létszámú közösségi csoport, amely igényli a múzeumi étellel kapcsolatos információt és tájékoztatást, rendezvényeinket és a munkatársakkal való kapcsolatot. A múzeum holdudvarába kerülve ezek az aktív önkéntesek továbbadják a birtokukba került információt, tudást: a közreműködői aktivitás kiváltása tehát nemcsak cél, hanem eszköz is pl. arra, hogy újabb csoportok, közösségek érdeklődését keltsük föl a múzeum és annak tevékenysége iránt. Jó példa erre a miskolci Indián Nyár Értelmiségi Kör látogatása, amelyet a mindkét szerveződésben közreműködő tagok aktivitása valósított meg. Kifejezetten a program célközönségének szervezett eseményeken túl a kurzus tagjai rendszeresen részt vesznek más múzeumi programokon, kiállításmegnyitókön, konferenciákon, ismeretterjesztő előadásokon stb.

Második szakaszban a múzeumi háttértevékenységben aktív közreműködő félként jelentek meg az önkéntesek (teremőrzés, tárlatvezetés, programok szervezése, gyűjteménygyarapítás, kiállításrendezés stb.). Pl. a Seuso kiállításban 27 fő 499 óra önkéntes munkát végzett. Tevékenységünkkel tehát nemcsak a múzeum társadalmi beágyazottságát tudtuk erősíteni, hanem alapfeladataink ellátásához nyertünk meg aktív közreműködő partnereket. Mindezek hozadéka, hogy a múzeumi összejövetelek nagy lélekszámú közösségén belül tanúi lehettünk kisebb mikroközösségek létrejöttének, személyes barátságok alakulásának is.

A Herman Ottó Múzeum – mint korszerű kultúraközvetítő intézmény- múzeumandragógiai programjai tehát a közösségépítéssel egyidejűleg újabb személyes kapcsolatok alakulását is generálják. A fentiekkel együtt ez mindenképpen egy lépés abba az irányba, hogy rendezvényeink, helyszíneink és nem utolsósorban tevékenységünk révén a Herman Ottó Múzeum harmadik helyként épüljön be az odalátogató érdeklődő, nyitott szemléletű emberek életébe.

A 2011. óta tartó múzeumandragógiai projektről rövid összefoglalót is megjelentetett a múzeum, címe: Cselekvő önkéntesek a Herman Ottó Múzeumban – Cselekvő közösségek – aktív közösségi szerepvállalás EFOP-1.3.1-15-2016-00001. Szerzője a projekt felelőse, dr. Simon László.

2018. évi szervezett programjaink

	időpont	előadó	előadás címe	helyszín
1	2018.01.23.	Németh Attila	A Seuso-kincs és BAZ megye	HOM-Papszer
2	2018.02.06.	Tóth Krisztián	Hun kori régészeti lelőhelyek kutatása B-A-Z megyében	HOM-Papszer
3	2018.02.20.	Simon László	Római éremleletek B-A-Z megyében	HOM-Papszer
4	2018.02.27.	Németh Attila	Nézzük meg együtt a Seuso - kincset (tárlatvezetés)	HOM központi épület
5	2018.03.01.	Mráv Zsolt	A rómaiak ezüstje	MAB székház

6	2018.04.10.	Bede Katalin	Gutenberg öröksége 1. szakmai nap	II. Rákóczi Ferenc Megyei és Városi Könyvtár (Miskolc, Görgey A. u. 11.)
7	2018.04.16.		kirándulás szakmai nap	(helyszínek: Mád, Karos, Karcsa, Pácin, Széphalom
8	2018.05.15.	Kapusi Krisztián	Mokkától a New Yorkon át Miskolcig/Kávéházak a 19. szd-ig	HOM-Papszer
9	2018.05.22. elmaradt, később lesz, helyette:	Pirint Andrea Szörényi Gábor András	A régi Miskolc emlékképei Megelőző régészeti feltárások	HOM-Papszer Arnót-Répásalj, nyugat (M-30-as ap.)
10	2018.06.05.	Watah Veronika	Nézzük meg a mocsárciprusokat	HOM-PTM
11	2018.06.19.	Fehér Béla	Ásványkiállítás megtekintése	HOM-PTM
12	2018.06.26.	<i>Szigeti László önkéntes</i>	<i>Ásványokról másképpen saját gyűjtemény bemutatása</i>	HOM PTM
13	2018.07. később pontosítjuk	Lovász Emese	várlátogatás	Diósgyőr
14	2018.07. később pontosítjuk	Miskolczi Melinda	ásatás	Diósgyőr
15	2018.08.07.	Békési Gábor	Sassy Csaba, Miskolc(z) költője	HOM-Papszer
16	2018.08.21.	Varga Gábor	Gutenberg öröksége 2.	Lévay József Muzeális Könyvtár (Miskolc, Mindszent tér 2.)
17	2018. 09. 04.	Pirint Andrea	Miskolc anno A régi Miskolc emlékképei	HOM, központi épület
18	2018. 09. 13-16.		2. kirándulás	K-Szlovákia
19	2018.10.27.	Dr. Tóth Arnold, dr. Simon László	Projekt zárása, oklevelek átadása	HOM központi épület

20	2018.11.23.	Barkóczi Ákos	Feledy Gyula művészete	HOM, Feledy-ház
21	2018.12.11.	Barsi Csaba	A pitykegomb viselete	HOM, Papszer

3. Oktatási tevékenység:

Felsőoktatási intézményekkel létrejött együttműködés, különös tekintettel a tehetséggondozásra, illetve korai iskolaelhagyás csökkentésére az elmaradott térségekben

	2016 (tény)	2017 (tény)	2018 (terv)	2018 (tény)
Felsőoktatási tevékenységben oktatóként résztvevő munkatársak száma (fő)	4	3	5	4
Felnőttoktatásban oktatóként résztvevő munkatársak száma (fő)		1	1	1
A múzeum által akkreditált képzések és a képzések résztvevőinek száma (db fő)				

4. Hozzáférés

Kutatószolgálati tevékenység

Feladat	Felelős	Határidő	A feladat teljesítésének státusza
RÉGÉSZETI TÁR	Csengeri Piroska PhD, Horváth Antónia, Fortuna Laura, Kalászdi György	folyamatos	teljesült
ÁSVÁNYTÁR	Fehér Béla, Kereskényi Erika	folyamatos	teljesült
TÖRTÉNETI ÉS NÉPRAJZI TÁR	Békési G., Hazag Á., Kapusai K., Balogh A.- né, Barsi Cs., Sárközi Á., Viszóczky I.	folyamatos	teljesült
MISKOLCI GALÉRIA	Dr. Hajdú Ildikó Kákóczki András	folyamatos	teljesült
KÉPZŐMŰVÉSZ ETI TÁR	Pirint Andrea, Barkóczi Ákos, Szabó Tünde	folyamatos	teljesült

KÉPZŐMŰVÉSZETI TÁR

A múzeum Képzőművészeti Adattárában folyamatosan működik a kutatószolgálat, melynek igénybevételéhez előzetes bejelentkezés szükséges. A személyes megkeresések helyett egyre inkább elektronikus levelezés útján kérnek információkat a kutatók (tudományos munkatársak, szakdolgozók). Az év folyamán 19 alkalommal történt kiszolgálás, melynek során – a vonatkozó adattári iratanyagok mellett – közel 500 műtárgy került előkészítésre. A tárgyévben érintett jelentősebb kutatási témák: a 19. századi orientális festészet magyar vonatkozásai, Hincz Gyula életműve, Bartus Ödön alkalmazott grafikai munkássága, magyar sokszorosított grafika 1945-1961 között. (Felelős: Pirint Andrea, Barkóczi Ákos, Szabó Tünde)

Múzeumi könyvtár tevékenységének bemutatása

Feladat	Felelős	Határidő	A feladat teljesítésének státusza
Olvasószolgálat, tájékoztatás	Hideg Lórántné, Szakács Róbert, Zahuczky László	folyamatosan	teljesült
Könyvtárközi szolgáltatás	Hideg Lórántné, Szakács Róbert, Zahuczky László	folyamatosan	teljesült
Honlap-gondozás	Hideg Lórántné, Zahuczky László	folyamatosan	teljesült
Katalógusépítés	Szakács Róbert	folyamatosan	teljesült
Kiadványcsere	Szakács Róbert	folyamatosan	teljesült
Reprográfia	Szakács Róbert	folyamatosan	teljesült
Miskolci Galéria könyvtára	Borsos Mária	folyamatos	teljesült

	2016 (tény)	2017 (tény)	2018 (terv)	2018 (tény)
Kutatószolgálatot igénybe vevő kutatók és a kutatási alkalmak száma (fő db)	149 fő 195 alk	208 fő 250 alk	200 fő/220 alk	129 fő/262 alk
Múzeumi könyvtár használóinak száma és a múzeumi könyvtárlátogatások száma (fő db)	166/1.187	161/1.169	160/1100	140/798
Honlap-látogatások száma	kb. 10.000	kb. 2.000, facebook kb. 10.000 HOM/PTM weblap: 119.926		HOM/PTM weblap: 103.658

5. Módszertani szolgáltatások:

a) Módszertani műhelygyakorlat/módszertani műhely

Kultv. 45/A §. (2) bekezdés i) pont alapján a megyei hatókörű városi múzeum szakmai-módszertani központként mindegyik alábbi témakörben évente legalább két módszertani műhelygyakorlatot szervez a megye közigazgatási területén működő muzeális intézmények munkatársai számára:

- restaurálási és műtárgyvédelmi tevékenység körében gyakorlati bemutatóval egybekötve,
- gyűjteménykezelési, nyilvántartási, gyűjteményfeldolgozási és digitalizálási tevékenység körében,
- múzeumpedagógia területén óvodapedagógusok és pedagógusok, továbbá a muzeális intézmények közművelődési szakemberei számára,

	2016 (tény)	2017 (tény)	2018 (terv)	2018 (tény)
Szaktanácsadások száma (műtárgyvédelmi és állományvédelmi, gyűjteménykezelési, digitalizálási, valamint múzeumpedagógiai és közönségkapcsolati tevékenység körében)	169	135	Nem tervezhető	156
Módszertani műhelygyakorlatok száma (műtárgyvédelmi és állományvédelmi, gyűjteménykezelési, digitalizálási, valamint múzeumpedagógiai és közönségkapcsolati tevékenység körében)	8	9	8	9

	Időpont	Helyszín, intézmény	Téma	Szervező, működtető neve, beosztása
1.	2018. február 6.	Herman Ottó Múzeum Kiállítási Épülete (Miskolc, Papszer 1.)	A HOM-ban őrzött matyó hímzéses textíliák megőrzése és gondozása, motívumaik feldolgozása mai lakástextíleken, az újratervezés problémái - konzultáció	Viszóczky Ilona, etnográfus

2.	2018. március 23.	Herman Ottó Múzeum Kiállítási Épülete (Miskolc, Papszer 1.)	Húsvéti kézműves nap A megyaszói református templom festett berendezése a Herman Ottó Múzeumban című kiállításhoz kapcsolódóan	Rónyai Krisztina, a Papszeri Kiállítási Épület vezetője
3.	2018. április 25.	Herman Ottó Múzeum Kiállítási Épülete (Miskolc, Papszer 1.)	A Vizsolyi Biblianyomtató Élménycentrum középkori nyomtatási bemutatója. Középkori nyomdagéppel a Biblia egy-egy lapjának nyomtatása előadás kíséretében. Daruka Mihály előadása	Rónyai Krisztina, a Papszeri Kiállítási Épület vezetője
4	2018. szeptember 19.	MTA Miskolci Akadémiai Bizottság Székháza (Miskolc, Erzsébet tér 3.) A konferencia szervezői: Miskolc Megyei Jogú város Herman Ottó Múzeum B.-A.-Z. Megyei Honismereti Egyesület B.-A.-Z. Megyei Levéltár MTA Miskolci Területi Bizottsága	INTERDISZCIPLINÁRIS KONFERENCIA - Az 1848/49-es forradalom és szabadságharc 170. évfordulója és Görgei Artúr születésének 200. évfordulója emlékére	Vámosi Katalin művészettörténész
5.	2018. október 13.	Herman Ottó Múzeum Papszeri Kiállítási Épülete (Miskolc, Papszer 1.)	Páratlan örökségünk – A történelmi Avas	Kapusi Krisztián történész, Nagy Attila történész
6.	2018. november 3.	Herman Ottó Múzeum Papszeri Kiállítási Épülete (Miskolc, Papszer 1.)	Vasgyári szafari – a vasgyári kolónia építészeti és ipari öröksége	Kapusi Krisztián történész

7.	2018.november 19.	MTA Miskolci Akadémiai Bizottság Székháza (Miskolc, Erzsébet tér 3.)	Szabadfalvi-emlékülés	Dr. Bodnár Mónika, a Néprajzi és Történeti Tár vezetője
8.	2018. november 21.	II. Rákóczi Ferenc Megyei és Városi Könyvtár (Miskolc, Görgey A. u. 11.)	Honismereti kutatók szakmai napja	Dr. Bodnár Mónika, a Néprajzi és Történeti Tár vezetője
9.	2018. december 5.	Herman Ottó Múzeum Papszeri Kiállítási Épülete (Miskolc, Papszer 1.) és Központi Épülete (Miskolc, Görgey utca 28.)	Múzeumi szakemberek találkozója - múzeumpedagógiai módszertani műhelygyakorlat	Rónyai Krisztina, a Papszeri Kiállítási Épület vezetője, Melnik Marianna múzeumpedagógus

b) *Állományvédelmi felelős helyszíni bejárásai*

Kultv. 45/ A §. (2) bekezdés j) pont alapján a megyei hatókörű városi múzeum legalább egy fő, szakirányú közép- vagy felsőfokú végzettségű állományvédelmi felelőst foglalkoztat, aki középtávú intézkedési terv alapján évente legalább egyszer helyszíni bejárás keretében felméri a megye területén lévő muzeális intézmények állományvédelmi helyzetét:

Állományvédelmi felelős neve	Elérhetősége (telefon, e-mail)	Végzettsége	Múzeumi Állományvédelmi Bizottság továbbképzése (igen/nem)	Munkakör
Telekes Nagy Krisztina	46/560-170	műtárgyvédelmi asszisztens	folyamatban van	műtárgyvédelmi asszisztens

Időpont	Helyszín, intézmény	Téma
2018.08.04	Miskolc-Lillafüred, Herman Ottó Emlékház	Állományvédelmi helyszíni bejárás, műtárgykörnyezeti paraméterek mérése, a kiállításban és raktárban szereplő műtárgyak állapotának megtekintése. A megállapításokat a helyszíni bejárást követően készített dokumentáció tartalmazza.

2018.08.09	Rudabánya, Bányászattörténeti Múzeum	Állományvédelmi helyszíni bejárás, műtárgykörnyezeti paraméterek mérése, a kiállításban és raktárban szereplő műtárgyak állapotának megtekintése. A megállapításokat a helyszíni bejárást követően készített dokumentáció tartalmazza.
2018.08.28	Sátoraljaújhely, PIM-A Magyar Nyelv Múzeuma	Állományvédelmi helyszíni bejárás, műtárgykörnyezeti paraméterek mérése, a kiállításban és raktárban szereplő műtárgyak állapotának megtekintése. A megállapításokat a helyszíni bejárást követően készített dokumentáció tartalmazza.
2018.08.28	Sárospatak, Sárospataki Református Kollégium Tudományos Gyűjteményeinek Múzeuma	Állományvédelmi helyszíni bejárás, műtárgykörnyezeti paraméterek mérése, a kiállításban és raktárban szereplő műtárgyak állapotának megtekintése. A megállapításokat a helyszíni bejárást követően készített dokumentáció tartalmazza.
2018.08.28	Sárospatak, Sárospataki Képtár	Állományvédelmi helyszíni bejárás, műtárgykörnyezeti paraméterek mérése, a kiállításban és raktárban szereplő műtárgyak állapotának megtekintése. A megállapításokat a helyszíni bejárást követően készített dokumentáció tartalmazza.
2018.09.20	Mezőkövesd, Takács István Gyűjtemény	Állományvédelmi helyszíni bejárás, műtárgykörnyezeti paraméterek mérése, a kiállításban és raktárban szereplő műtárgyak állapotának megtekintése. A megállapításokat a helyszíni bejárást követően készített dokumentáció tartalmazza.
2018.09.27	Miskolc, Magyar Orthodox Egyházi Gyűjtemény	Állományvédelmi helyszíni bejárás, műtárgykörnyezeti paraméterek mérése, a kiállításban és raktárban szereplő műtárgyak állapotának megtekintése. A megállapításokat a helyszíni bejárást követően készített dokumentáció tartalmazza.
2018.10.04	Miskolc, Herman Ottó Múzeum- Miskolci Galéria	Állományvédelmi helyszíni bejárás, műtárgykörnyezeti paraméterek mérése, a kiállításban és raktárban szereplő műtárgyak állapotának megtekintése. A megállapításokat a helyszíni bejárást követően készített dokumentáció tartalmazza.

2018.10.16	Tard, Tardi Tájház	Állományvédelmi helyszíni bejárás, műtárgykörnyezeti paraméterek mérése, a kiállításban és raktárban szereplő műtárgyak állapotának megtekintése. A megállapításokat a helyszíni bejárást követően készített dokumentáció tartalmazza.
2018.10.16	Mezőcsát, Mezőcsáti Tájház	Állományvédelmi helyszíni bejárás, műtárgykörnyezeti paraméterek mérése, a kiállításban és raktárban szereplő műtárgyak állapotának megtekintése. A megállapításokat a helyszíni bejárást követően készített dokumentáció tartalmazza.
2018.11.06	Gönc, Gönci Huszita-ház	Állományvédelmi helyszíni bejárás, műtárgykörnyezeti paraméterek mérése, a kiállításban és raktárban szereplő műtárgyak állapotának megtekintése. A megállapításokat a helyszíni bejárást követően készített dokumentáció tartalmazza.
2018.11.06	Telkibánya, Telkibányai Helytörténeti Kiállítás	Állományvédelmi helyszíni bejárás, műtárgykörnyezeti paraméterek mérése, a kiállításban és raktárban szereplő műtárgyak állapotának megtekintése. A megállapításokat a helyszíni bejárást követően készített dokumentáció tartalmazza.
2018.11.06	Hollóháza, Hollóházi Porcelán Ipartörténeti Kiállítóhely	Állományvédelmi helyszíni bejárás, műtárgykörnyezeti paraméterek mérése, a kiállításban és raktárban szereplő műtárgyak állapotának megtekintése. A megállapításokat a helyszíni bejárást követően készített dokumentáció tartalmazza.
2018.11.07	Miskolc, Lézerpont Látványtár A Kárpát-medence népviseletei	Állományvédelmi helyszíni bejárás, műtárgykörnyezeti paraméterek mérése, a kiállításban és raktárban szereplő műtárgyak állapotának felmérése. A megállapításokat a bejárást követően készített dokumentáció tartalmazza.

A helyszíni bejárások tapasztalatait rögzítő dokumentációt a múzeum irattárában őrizzük.

II. Kiállítási tevékenység

Intézményünk 2018-ban az évet egy igen jelentős kiállítás megszervezésével indította, amely az erőforrások igen komoly mérvű átcsoportosításával is járt. A Magyar Nemzeti Múzeum Seuso-vándorkiállítását 5. vidéki helyszíniként fogadtuk február 27.

és március 18. között. A tárlat helyszíne a múzeum Képtára volt, és ez azt is jelentette, hogy az ottani képzőművészeti kiállítás az előkészületi, megvalósítási és helyreállítási munkák miatt január 8. és május 2. között szünetelt. A Pannon-tenger Múzeum szintén karbantartási szünet miatt nem volt látogatható az év februárjában.

A kincset közel 25 ezer látogató tekintette meg Miskolcon. A kiállítással a múzeum olyan közönségcsoportokat is meg tudott szólítani, akiket más tárlat nem tudott bevonni. Bízunk abban, hogy a látogatók jelentős számban más kiállítás megtekintésére is vissza fognak térni. Fontos feladatunk volt ezzel kapcsolatban, hogy a város lakóinak, a megye, a régió közönségének a múzeum megmutathasson olyan értékeket, amelyek jelentősége túlmutat tevékenységi körünk földrajzi határain.

Természetesen 2018-ban a helyi értékekre is koncentráltunk, hiszen számos olyan tárlatot rendeztünk, amelyek ezeket a kulturális örökségünkbe tartozó értékeket helyezték a középpontba. Egyik ilyen tárlatunk volt a Múzeumok Éjszakáján mindössze egyetlen napig fennálló, és óriási érdeklődés által övezett régészeti kincseket bemutató tárlat Az évszázad aránya – régészeti ritkaságok, soha nem látott kincsek. A kiállítás a múzeum 120 éves fennállása alatt összegyűjtött és csak ritkán látható nemesfém kincseket mutatta be. 2018-ban már megindult a kiállítások számának tudatos csökkentése, profiljának tisztítása, de a Miskolci Galéria esetében ez a vezetéváltás miatti átmeneti időszakban és a még nem ért a végére. A Papszeri kiállítási épület annak állagát érintő állapota miatt az év folyamán viszonylag hosszabb ideig volt kénytelen zárva tartani. A kiállítóhely arculata egyébiránt a helyi érdekű, helytörténeti, helyi művelődés – vagy kultúrtörténeti vonal mentén alakul. A Herman Ottó Emlékházban található állandó kiállítás megújítása lenne szükséges ahhoz, hogy az egyébként festői környezetben lévő, és turisztikai szempontból is számos lehetőséget tartogató ház látogatói száma emelkedhessen. A Petró-házban a Szász Endre életművet bemutató kiállítás volt látható az évben, a Feledy-házban pedig helyi alkotók emlékkiállításait rendeztük. A Thália-házban elsősorban szcenikai tárlatokat rendeztünk, figyelve olyan projektekre is, amelyek vagy témájukban, vagy a projektkiírás módjában illeszkednek a színháztörténeti gyűjtemény profiljához.

	2016 (tény)	2017 (tény)	2018 (terv)	2018 (tény)
Állandó kiállítások száma és látogatószáma - (db fő)	11/61.370	10/47.101	10/50.000	8/25.690
Időszaki kiállítások száma és látogatószáma				
- saját épületben (db fő)	62/38.878	44/54.847	41/55.000	45/26.857
- más intézményben (db fő)	4/22.764	2/9.087	1/2.000	
- külföldön megrendezett (db fő)	1/750	2/3.320	5/4.000	

Vándorkiállítások száma és látogatószáma - hazai (db fő) - külföldön megrendezett (db fő)	2/2.332 4/11.443	1/1.310 1/12.2675	1/2.000	6/13.765 1/6.320
Befogadott kiállítások száma és látogatószáma (db fő)	1/743	9/13.867	6/1.0000	5/3.920
A nemzetiségek anyaországában megrendezett kiállítások száma és látogatószáma (db fő)	0	0	0	9
Virtuális kiállítások száma és látogatószáma (db fő)	HOM Képtár virtuális túra	HOM Képtár virtuális túra	1. HOM Képtár virtuális túra 2. Léway József irodalmi és tárgyi hagyatékáról - a költő halálának 100. évfordulójára	1. HOM Képtár virtuális túra 2. Léway József irodalmi és tárgyi hagyatékáról - a költő halálának 100. évfordulójára
A hozzáférhető műtárgyállomány mutatói: - teljes műtárgyállomány száma (db) - kiállításban, látványtárban, tanulmányi raktárban bemutatott tárgyak száma (db) - interneten hozzáférhető	359.093 db + kb. 1,9 millió leltározatlan régészeti lelet b-c) Interneten és kiállításokon együttvéve: 75.028 db d) 20,8% (a leltározatlan régészet nélkül)	372.405 db + kb. 2,05 millió leltározatlan régészeti lelet b-c) Interneten és kiállításokon együttvéve: 83.224 db d) 22,4% (a leltározatlan régészet nélkül)	375.000 db+kb. 2,2 millió leltározatlan régészeti lelet b-c) Interneten és kiállításokon együttvéve: 85.000 db d) 22,6% (a leltározatlan régészet nélkül)	395.485 db + kb. 2 millió db régészeti lelet b+c = 91.344 db

tárgyak száma (db) - a teljes műtárgyállomány és a fentiek értelmében hozzáférhető műtárgyállomány aránya (%)				
A tárgyévben megjelent tárgykatalógusok és kiállítási vezetők száma (magyar és idegen nyelven), példányszáma és a hasznosított példányok száma (db db db)	1 db magyar nyelvű 600 pld., hasznosítva	4 db magyar nyelvű 2 db katalógus 300-300 pld., ebből 150-150 pld. hasznosítva és 2 db kiállítási vezető 300 és 500 pld., hasznosítva 300 pld.	4 db magyar nyelvű 2 db katalógus 2 db kiállítás vezető, 500-500 pld, hasznosítva 500-500 pld.	1 db magyar nyelvű katalógus (Téli tárlat), 300 pld., hasznosítva 150 pld.
Múzeumpedagógiai foglalkozással kiegészített kiállítások száma	18	20	21	22

a) Az intézmény 2018. évi kiállítási tervének megvalósulása, szöveges bemutatása, illeszkedése az intézmény küldetésnyilatkozatához és középtávú kiállítási stratégiájához.

Feladat	Felelős	Határidő	A feladat teljesítésének státusza
2018. februárjában a „Pannon-tenger Múzeum” Kiállítóépület két állandó kiállításának („Őserdei ösvényeken...”, „A Kárpátok ásványai”) javítása és karbantartása	Szolyák Péter, Watah Veronika, Mezei Tünde, Bokros György	2018. december 31.	teljesült

zajlott, különös tekintettel a központi mocsárciprus dioráma kitakarítására, rendbetételére.			
2018-ban megkezdődött a „Dinók Földjén – MezoZOOikum” című új állandó kiállítás építése.	Szolyák Péter, Watah Veronika, Mezei Tünde, Bokros György	2018. december	folyamatban van, várható teljesülés: 2019. február

b) *Kiállítások:*

Állandó kiállítások felsorolása látogatószámmal (saját épületben)

Kiállítás címe	2016 (tény)	2017 (tény)	2018 (terv)	2018 (tény)
Őserdei ősvényeken - A bükkábrányi mocsárciprus-erdő és kora	17.203	19.454	20.000	12.510
A Kárpátok ásványai	17.203	19.454	20.000	12.510
Herman Ottó Múzeum Képtára	1.373	1.424	800	194
„Egy miskolci nemes az országos politikában” - Szemere Bertalan és pályatársai	8.180	10.530	10.000	5.563
Elit alakulat - honfoglalás kori állandó kiállítás	8.180	10.530	10.000	5.563
„Ez víg város...” (Thália - ház)	2.214	9.120	9.000	5.522
„Dicsőség nincsen csak kötelesség” Herman Ottó élete és munkássága	4.668	4.713	4.500	1.901
Feledy Gyula emlékkiállítás	1.992	1.050	1.000	1.281
Szász Endre				816